

ŽELEZAR

Obetajoča, vendar še težavna pot

Veliko pohval, a tudi dovolj kritike in pripomb na seminarju iz vodenja delovnih skupin je kašipot za njihov nadaljni razvoj

Od 5. do 15. junija se je v petnajstih skupinah izvršilo naš izobraževalni seminarju 418 (86,7 % vabljenih) vodij delovnih skupin in drugih vodstvenih delavcev Železarne.

Udeleženci so najprej poslušali kratke povzetke in poudarke vseh štirih poglavij, ki jih zajemajo skripta »Vodenje delovnih skupin, 2«, makar je sledila diskusija o vsebini skript in nasploh o vseh problemih, s katerimi se vodje srečujejo pri svojem vsakodnevem delu. Nekatere skupine so sprožile živahnijo in bogatejšo diskusijo, druge manj; poprečno je v vsaki skupini sodelovalo 5 diskutantov. Izrečenih je bilo mnogo pohval o uspešnosti delovnih skupin, o potrebnosti ali celo nujnosti dodatnega funkcionalnega izobraževanja za vodje in podobno. Obenem pa smo slišali tudi mnogo kritike in pripomb, s katerimi se bomo morali spoprijeti v nadaljnjem razvijanju vodenja in delovanja delovnih skupin. Namen tega sestavka je, da kritične misli vodij na kratko povzamemo.

1. FUNKCIONIRANJE DELOVNIH SKUPIN

1.1. Vprašanja zahtevajo odgovore

Največ pripomb je padlo na službo in druge organe v

Železarni, ki na vprašanja delovnih skupin odgovarjajo prepozno, neustrezno (izmišljajoče, neodločno ipd.) ali pa sploh ne odgovorijo. Vsi diskutanti so poudarili, da s tem slabi zaupanje delavcev in raste nezadovoljstvo ter ravnodušnost. Še več: opozorili so, da se prvenstveno na tej točki kuje bodočnost uspešnosti ali neuspešnosti delovnih skupin.

Delovne skupine oz. njihovi vodje morajo zahtevati od vseh organov, da čimprej in čimbolj objektivno ter nedvoumno odgovorijo na njihova vprašanja; zavračajo naj pavšalne in nejasne odgovore, vendar se morajo obenem zavedati, da je tudi odgovor »ne« odgovor, če namreč ustreza sprejetim načinom obnašanja (pravilnikom). Slišali smo za predlog, da bi tudi odgovore delovnim skupinam objavljali v Železaru, s čimer bi ustvarili večjo javnost in kontrolo dela.

1.2. Sestav delovnih skupin

Nekatere vodje tare veliko število in pestra struktura delavcev, zaradi česar je več-

krat težko izpeljati dobre sestanke, pa tudi sicer voditi skupino. Ponekod (na primer v martinarni) pa je zaradi tehnološkega postopka največkrat nemogoče sklicati sestank za vse delavce.

1.3. Ali so delovne skupine prinesle večjo produktivnost

Direktnega odgovora na to vprašanje ni mogoče podati, (Nadaljevanje na 2. strani)

Volilna konferenca ZMS Železarne

Včeraj, 28. junija, je vršilec dolžnosti predsednika TK ZMS Železarne Miroljub Ipavec na osnovi sklepa programske konference sklical volilno konferenco ZMS Železarne. Poleg poročil predsednika in blagajnika, je na dnevnem redu tudi potrditev programske usmeritve TK ZMS Železarne, podelitev priznanj in volitve predsedstva konference in predsednikov komisij.

Delegati za konferenco so z vabilom dobili obsežno pismeno gradivo, na osnovi katerega bo mogoče vsem delegatom tvorno sodelovati v razpravi.

Konstituantne seje DS TOZD in delavskega sveta Železarne

Jutri 30. junija, je v dvorani delavskega doma na Javorniku sklicana konstituantna seja delavskega sveta Železarne. Na seji bodo poslušali poročila: predsednika volilne komisije o rezultatih volitev, dne 15. junija, predsednika delavskega sveta Železarne o delu delavskega sveta v zadnjem mandatu, glavnega direktorja o poslovanju Železarne v prvih petih mesecih letošnjega leta in verifikacijske komisije. Na seji bodo izvolili tudi predsednika in namestnika delavskega sveta Železarne in kolektivne izvršilne organe delavskega sveta Železarne.

Pred tem, pa so bile v četrtek 28. junija in danes 29. junija izvršene konstituantne seje delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela talilnice, vzdrževanje, energija in transport, valjarne, hladna predelava in skupne službe.

Razgovor o novih zveznih zakonih

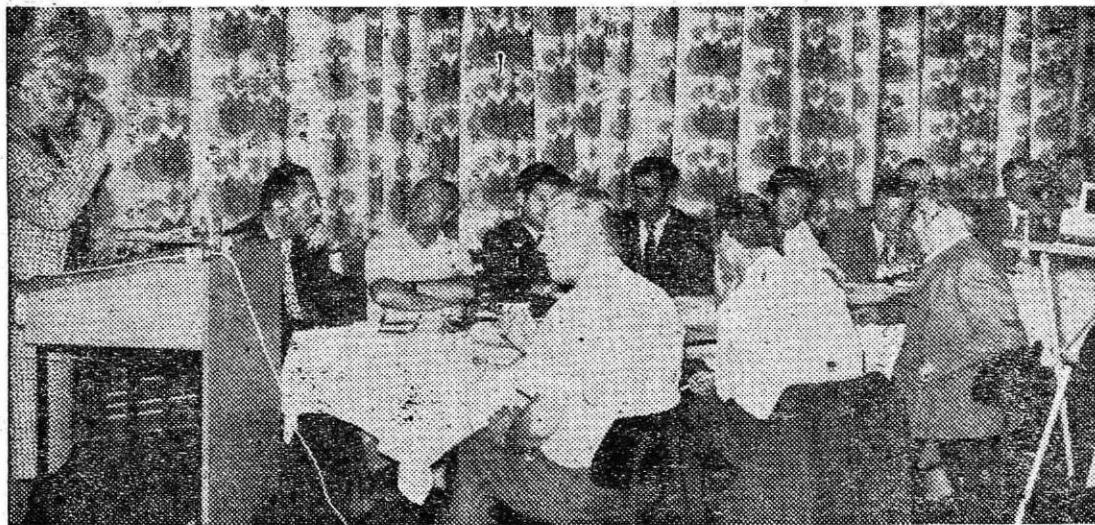
V torek 26. junija so se v Ravnah sestali sekretarji in direktorji kadrovskih sektorjev vseh treh železarn in strokovni sodelavci iz direktorije združenega podjetja Slovenske železarne. Sekretar za delo pri republiškem izvršnem svetu Pavle Gantar, je prisotnim posredoval najpomembnejše novosti, ki jih prinašata zvezni zakon o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovemu vpisu v sodni register ter zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. Osnovni namen sestanka je bil, da se oblikujejo skupna stališča

v ZPSŽ glede odprtih vprašanj pri uporabi omenjenih zakonov v praksi.

Na sestanku je bilo izrečenih tudi več drugih vprašanj, ki so se nanašala na medsebojna razmerja, predvsem s področja dohodka, osebnega dohodka, nadomestil v zvezi z bolovanjem in podobno.

V razgovoru je bilo precej pozornosti posvečene vprašanj varstva zaposlenih žena, mladine in invalidov. Poudarjeno je bilo, da bi na osnovi omenjenih zveznih zakonov, morali čim prej sprejeti ustrezne zakonske predpise tudi v republiki.

Tehnično - komercialni razgovor o novem jeklu

V sredini maja je bil v Kazini na Jesenicah komercialni razgovor o našem novu osvojenem vremenu obstojnem jeklu. Udeležili so se ga najuglednejši predstavniki ljubljanske Univerze — gradbena fakulteta, institutov in zavodov, ki imajo opravka s kvaliteto konstrukcij in materialov ter investitorji in izvajalci jeklenih konstrukcij.

Razgovora se je udeležilo preko 20 povabljenih gostov, katerim smo pokazali tudi obrat za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov. Po skupnem kosilu pa so si ogledali še RTV stolp UKV na Katarinci nad Zasipom, ki je grajen iz naših hladno oblikovanih profilov.

Razgovor je v strokovnem pogledu zelo uspel. Navzoči so ga ocenili kot primer, kako bi morala naša industrija svoje nove proizvode približati strokovnemu svetu in uporabnikom.

Topli obrok in njegova cena

V časopisu Železar (15. 6. 1973) je bil objavljen članek z enakim naslovom, v katerem delavci iz obrata HVŽ oziroma v njihovem imenu A. Šalika zastavljajo nekaj vprašanj v zvezi s cenami v kantinah ŽJ oziroma sprašuje zakaj so višje kot v trgovini, kdo in na kakšen način je določal cene v bivšem GPŽ in sedanji DE družbene prehrane in s katerim soglasjem. Pri tem trdijo, da so sedanje cene nedopustne, nesprejemljive in da pri tem nekaj ni v redu. Prepričani so, da DE družbene prehrane mora izhajati z enako maržo kot trgovine, posebno še, ker je topla hrana regresirana. Potem pa še zaključuje, da je mogoče temu vzrok previsoka režija.

Isto problematiko je obravnavala tudi delovna skupina PREVC — iz hladne valjarne, kateri pa je bil že poslan krajši odgovor. Na omenjeni članek pa dajem naslednji odgovor:

Po sklepu odbora za življenjske pogoje in rekreacijo z dne 8. februarja 1973, DE družbene prehrane določa cene svojih uslug na podlagi dejanskih stroškov. V strukturi cene so vsi stroški, vključno z osebnimi dohodki

delavcev, ki te usluge nudijo. Odbor je določil tudi regres in to tri dinarje v povprečju na toplo malico (Železar št. 8. od 23. 5. 1973).

Tople in druge malice v Železarni prodajamo v 11 kantinah s 37 kantinerkami. Da to lahko opravljamo so poleg priprav in kuhanja potrebni še: 2 kombija, 2 šoferja, 2 razvažalca, transportna posoda, 11 štedilnikov, 11 hladil-

(Nadalj. na 2. str.)

Pregled dejavnosti avtorjev tehničnih izboljšav z vidika ekonomskih pokazateljev

Pri poročanju o delu komisij in odbora za izume in racionalizacije zelo poudarjamo koliko in kakšne vsote so dobili avtorji tehničnih izboljšav za izvedene predloge, zelo malo pa pišemo o koristih, katere ima kolektiv od izvedenih tehničnih izboljšavah. Moj namen je, da prikažem koristi katere ima kolektiv.

Na osnovi podatkov, katere sem dobil od sektorja za ekonomiko, ki jih je dobil na osnovi analize dejavnosti avtorjev tehničnih izboljšav v letih 1965 do 1972, bom skušal seznaniti kolektiv z dejanskim stanjem. Na voljo imam dve analizi in sicer prva prikazuje število vloženih in izvedenih tehničnih izboljšav, višino prikazanih prihrankov in izplačanih odškodnin, na osnovi izračunanih enoletnih prihrankov, druga pa prikazuje dejavnost dvajsetih najboljših avtorjev in skupne prihranke, katere ima kolektiv v tem času od izvedenih tehničnih izboljšav.

Iz prve je razvidno, da je vložilo od leta 1965 do 1972 dvestotriinosemdeset avtorjev skupno 496 predlogov, med temi so tudi štirje patenti. Med avtorji je 24 inženirjev s skupno 36 predlogi. Od vloženih predlogov je bilo 263 takih, ki so imeli izračunan enoletni prihranek v skupnem znesku 10.172.531,76 dinarjev. Na osnovi teh prihrankov je bilo izplačanih 233.607,50 dinarjev odškodnin. Če to vsoto spremenimo v procentni odnos, potem zneske to komaj 2,3 %. Za 233 izvedenih predlogov pa ni bilo opravljenih izračunov, vendar je bilo na osnovi ocene izplačanih 128.337,80 dinarjev odškodnin, kar predstavlja dodatnih 5.560.000 prihrankov, če uporabimo gornji odstotek (2,3). Tako so avtorji tehničnih izboljšav v osmih letih prihranili kolektivu, kar blizu 16.752.000 dinarjev. To pa ni tako majhna vsota in je vsekakor vredna upoštevanja. Poudarjam, da so to le enoletni prihranki, na osnovi katerih se izračuna izplačana odškodnina. Te podatke prikazuje prva analiza.

Druga analiza obravnava dejavnost dvajsetih avtorjev tehničnih izboljšav v istem razdobju, samo z razliko, da je tu prikazan prihranek izračunan na osnovi izračunanih prihrankov skozi vsa leta uporabe tehnične izboljšave. V osmih letih je dvajset avtorjev tehničnih izboljšav, med katerimi so štirje inženirji, vložilo skupno 60 predlogov, med njimi sta tudi dve iznajdbi. Skupni prihranek, katerega je imel kolektiv na osnovi realiziranih predlogov tehničnih izboljšav, teh dvajset avtorjev znaša v osmih letih 19.062.450,00 dinarjev. Primerjava vsote prihrankov z vsoto izplačanih odškodnin, katero so prejeli avtorji in ki znaša 75.586,00 dinarjev, nam pokaže, da je procentni odnos 0,42 %. Te številke nam povedo, da je kolektiv imel čistega prihranka samo od teh avtorjev 18.986.864 dinarjev.

Če bi vseh 496 predlogov izračunali tako, kot je izra-

čunanih teh 60, seveda bi pri tem morali izločiti vse tiste, ki niso več uporabni in računati samo prihranke v času uporabe, bi dobili razmeroma lepo vsoto, ki potrjuje, da so avtorji tehničnih izboljšav, kar precej doprinesli k dobremu gospodarjenju Železarn. Te številke tudi povedo, da je bila zamejavanja 25. člena pravilnika, katero je sprejel v lanskem letu delavski svet upravičena.

V Železarni bomo morali posvetiti več pozornosti avtorjem tehničnih izboljšav, če bomo hoteli še v bodoče računati na take rezultate. Posebno pozornost je potrebna posvetiti tem problemom sedaj, ko presajamo ustavna dopolnila v prakso. Po miselnju društva iznajditeljev in

avtorjev tehničnih izboljšav je potrebno prenesti vsa pooblastila o reševanju tehničnih predlogov v temeljne organizacije združenega dela. Vsaka TOZD mora imeti odbor, ki bo dokončno in neomejeno, seveda na osnovi izračunanih prihrankov, doseženih z uvedbo predloga tehnične inovacije, odločal o višini izplačane odškodnine. V odbore pa je potrebno predlagati čimveč aktivnih avtorjev tehničnih izboljšav. S pravilnim ocenjevanjem predlogov tehničnih izboljšav bomo uresničili tudi nagrajevanje po delu. S pravilnim odnosom bomo spodbudili še večje število članov kolektiva k razmišljanju in tako dvignili število tehničnih izboljšav. Za to imamo v Železarni velike možnosti, saj razpolagamo s precejšnjim številom kadrov z visokošolsko in srednješolsko izobrazbo.

Stane Torkar

Obetajoča, vendar...

(Nadalj. s 1. strani)

ker problem še ni raziskan. Zavedati se moramo, da bi bilo zaradi številnih in raznovrstnih faktorjev, ki vplivajo na produktivnost, zelo zahtevno sistematično izolirati oz. določiti samostojen delež, ki ga je k povešanju prispevala uvedba delovnih skupin. Vendar pa so dokazani številni drugi ugodni učinki, ki lahko direktno ali indirektno vplivajo na višjo produktivnost dela.

2. VODENJE IN OBVEŠČANJE

2.1. Avtokratičnost, demokratičnost in anarhičnost vodenja

Največ pomislekov je bilo izrečenih na račun demokratičnosti vodenja. V skupnih diskusijah se je izkazalo, da se demokratičnost pogosto zamenjuje oz. enači z anarhičnostjo, zato smo na večini skupin ta pojma jasno razmejili. Večkrat je bila poudarjena šibka točka slabo razumljenega demokratičnega vodenja, ki se lahko izrodi v dolgovazne in brezplodne debate, zlasti še tedaj, če vodja diskutira o problemih, za katere je že vnaprej jasno, da po tej poti ne bodo zadovoljivo rešeni.

Vodje so iz svoje lastne prakse ilustrirali ugotovitve, da način vodenja ni odvisen izključno od njih, ampak tudi od sodelavcev in od situacije. Ob tem so nekateri omenili, da pri njih razlogi čisto govorijo za avtokratično vodenje. — Opisali pa so tudi mnogo primerov uspešne uporabe demokratičnega vodenja.

2.2. Slabosti obveščanja

Precej udeležencev seminarja je kritiziralo neustreznost informacij, ki prihajajo na delovno skupino. Zgodi se, da so obvestila preobsežna, komplicirana in slabo razumljiva, pogosto pa tudi to, da

obvestil sploh ni in da jih mora vodja iskati sam, kjerkoli jih pač slučajno dobi.

V bodoče bo treba resno razmišljati, da se nekatera obvestila, ki prihajajo na delovne skupine, ustrezno priredijo prav za te namene in da se jih mogoče tudi oblikovno (in tematsko) standardizira.

Nekaj kritik je bilo izrečenih Železarnju: preveč literarnih prispevkov, premalo o ljudeh v Železarni in njihovih uspehih ter težavah, preveč dolgovazni in suboparni članki ipd. Poleg tega je po mnenju nekaterih Železar kot tednik prepočasen za celotno obveščanje, zato bomo v njem zastarele stvari, ki so že izgubile na aktualnosti. V ta namen bi morali pogostejše tiskati Informativni bilten (?) oz. temu sredstvu določiti novo vsebino in pomen.

3. USPOSABLJANJE NA DELOVNEM MESTU

3.1. Kdo naj usposablja: Instruktor ali delovodja

Razprava je pokazala, da ne moremo odločiti enotno za vso Železarno. Na nekaterih področjih je značaj dela tako specifičen (npr. vzdrževanje), da ga instruktorji enostavno ne bi mogli obvladati in morajo zato usposabljati delovodje oz. specialiste. Načrtno, sistematično usposabljanje v posebnih učnih delavnicah se je tudi pri nas dobro obneslo (žebljarna). Vsem ljudem, ki se ukvarjajo z usposabljanjem, bi morali nuditi dodatna znanja s tega področja.

V prihodnji številki bo govor o ekopemiki poslovanja podjetja, kadrovskih problemih, nagrajevanju in napredovanju ter o kritikah in priporočilih na seminar.

Na osnovi zapisnikov s seminarja uredil
Franc Belčič,
dipl. psih.

Topli obrok in njegova cena

(Nadalj. s 1. strani)

nikov, 5 grelnih pultov, ter 11 x po določeno število krožnikov, jedilnega pribora in druge posode, vse navedeno pa je potrebno tudi vzdrževati. Vsega tega trgovina nima.

Praviloma je pri nas promet na zaposlenega 3–4 krat manjši, kot v trgovini. Osebnih izdatki pa zaradi neprekinjenega poslovanja in stroški vzdrževanja ter drobnega inventarja pa so iz že omenjenih razlogov višji. Seveda je vse to pogojeno s tem, da vsak delavec lahko v pol ure dobi svojo malico.

Cena malice bi bila lahko občutno nižja, če bi se vse malice delile na enem samem mestu. Zaradi raztresenosti obratov v ŽJ pa to ni izvedljivo, ker bi to predolgo trajalo. Zmanjšanje izgube delovnega časa zaposlenih oziroma omenjene pol ure za malico, narekuje tako razdrobljen način prodaje in neprekinjeno poslovanje posameznih kantin. To je sicer relativno drago ali za ŽJ še vedno veliko ceneje, kakor bi se delavci sprehajali iz enega konca Železarn v drugega, ali celo še izven ograje za malicami.

Pri nas predstavlja okrog 40 % naše realizacije nabavna vrednost živil, pijač in trgovskega blaga, 15 % so ostali stroški poslovanja z amortizacijami in investicijskim vzdrževanjem, 45 % so bruto OD, ter pogodbene in zakonske obveznosti.

Ne glede na vse želje in izvedeno reorganizacijo, lahko poudarim, da poslovanje DE družbene prehrane ne bo cenejše glede na ceno malice zaradi splošnih gospodarskih in ostalega porasta cen. Lahko pa so cene uslug cenejše za delavce, če bo razlika pokrita, po sklepu pristojnega organa, v breme ŽJ.

Regres predstavlja razliko v ceni malice, ki jo plača ŽJ za vsako prodano toplo malico, zato, da je malica za delavca cenejša. Regres gre tudi v dobro delavca in ne v dobro DE družbene prehrane, kakor se na splošno misli. Poudaril sem že, da moramo

vkalkulirati v ceno vse stroške poslovanja, zato je cena za DE družbene prehrane enaka, ne glede koliko jo kdo plača, v našem primeru dva delavca in Železarna. V preteklem obdobju je delavec nekaj časa plačeval minimalno ceno, nekaj časa pa je plačeval celo polno ceno, sedaj plačuje v poprečju polovično ceno toplih malic.

Glede razlik v cenah, ki so navedene v članku pa naslednje: Vse blago se pri nas dostavi v skladišče, medtem ko se v trgovino dostavlja direktno. Pri nas se mora vse blago razvoziti, večino tudi skuhati v kantinah (mlčko, klobase, železki ipd.), kar se v trgovini ne dela. Konkretno mleko se ne deli po litrih, temveč praviloma prevrto v lončkih.

Če se izračuna poprečna marža za navedena jedila v članku, s tem, da se popravi prodajna cena žemlj v trgovini 0,40 dinarjev, ker so se žemlje podražile, pride poprečno marža 13 %. Seveda pa je le-ta pri posameznih jedeh različna od minimalne 2 % do maksimalne 30 %, kar pa je vzrok v zamrznjenih cenah naših uslug na decembrskem nivoju. Jogurta v decembru nismo imeli, pa smo zato napravili ceno z našo običajno maržo.

Se nekaj o režiji. Za Železarno je poslovanje DE družbene prehrane v celoti režija, vendar mora DE DP pokrivati lastne stroške poslovanja. Za DE družbene prehrane pa predstavlja režijo uprava enote, drugo pa je vse neposredno vezano na njeno proizvodnjo in prodajo.

Če pričakujemo znižanje cen samo od DE družbene prehrane, brez spremembe politike do njenega poslovanja, potem nižjih cen za delavce ne bo, glede na odmrznitev cen, lahko samo povišanje istih. V kolikor pa se spremeni politika do poslovanja DE družbene prehrane, potem bo lahko malica cenejša za delavce, v nobenem primeru pa ne bo cenejša za Železarno.

Stane Pretnar

Železarski globus

MEHIKA — Mehški predstavniki železarske industrije se pogajajo z japonskimi železarskimi družbami za tehnično in ekonomsko sodelovanje pri gradnji nove integralne železarne na pacifiški obali. Njena letna zmogljivost bo 1,5 do 2 milij. ton surovega jekla. Je del planiranega povečanja proizvodnje surovega jekla v Mehiki, od sedanjih 4,4 milij. ton na 10 milij. ton v letu 1980.

SOVJETSKA ZVEZA — V sovjetski železarni Karaganda je v maju pričela obratovati

nova hladna valjarna s širino valjanih trakov 1700 mm. Je največja v Sovjetski zvezi in proizvaja 25 % celotne sovjetske proizvodnje hladno valjanih trakov.

**Dopisujte
v Železarja**

Zadnja seja sveta DE vzdrževanje

V tovarniškem glasilu **Železar** je bilo doslej malo napisanega o delovni enoti vzdrževanje, o življenju tega kolektiva in problemih, ki jih imajo in ki jih morajo reševati s precej dobre volje. Bolj redno so se pojavljale na straneh našega lista le informacije o zastojih in remontih, manj ali skoraj nič pa o ostalih vprašanjih. V tem sestavku se bom naslonil na potek zadnje seje sveta DE vzdrževanje, ki je nekakšen povzetek in živa slika dosedanjega večletnega dela delovne enote vzdrževanje.

Sklepi, ki so bili sprejeti, preiščeni niso strogo operativni, kot je bilo to na vseh prejšnjih sejah, temveč so sestavljeni v obliki resolucije iz razloga, ker sveta DE in ostalih samoupravnih organov v vzdrževalnih obratih na tem nivoju ne bo več. Nekdo pa bo moral prevzeti odgovornost za uresničevanje sprejetih programov in nalog. Življenje in razvoj teče naprej in nova organizacija delavskega samoupravljanja v okviru TOZD pomeni kvaliteten premik. Ravno v tem smislu pa je svet DE vzdrževanja zaključil svoje delo s težnjo in željo po še bolj učinkovitem delu v novih pogojih. Na zadnji seji so sklepali o spremembah normativov v obratih vzdrževanja, največ govora pa je bilo o tekočih nalogah vzdrževanja. Podana je bila ocena dosedanjega dela in smernice za naprej, t. j. naloge, ki nas v novih pogojih upravljanja čakajo. Osnova za razpravo je bilo poročilo šefa delovne enote. Svet DE ugotavlja:

— Proizvodnja v 1. kvartalu letos ni bila posebno uspešna. V veliki meri je vzrok v dveh večjih redukcijah električnega toka in porušitvi plinovoda. Meseca april in maj že kažeta ugodnejše rezultate;

— Delovna sila se je v vzdrževalnih obratih ustalila, vendar je še močno pod normativi, kar zelo ovira uspešnejše izvajanje delovnih nalog vzdrževalcev;

— Napori za varnejše delo kažejo ugodne rezultate v zmanjševanju nesreč in poškodb pri delu. Zmanjševanje nesreč pri delu je in mora biti še nadalje osnovna skrb in delo vseh pristojnih organov in vseh posameznikov. Vsi strokovni kadri iz vzdrževanja uspešno opravljajo preizkuse znanja iz varstva pri delu. Ravno sedaj je v

teku masovno preverjanje znanja iz varstva pri delu. Ker nekateri obrati v vzdrževanju še nimajo internih obratnih pravilnikov iz varstva pri delu, jih je treba narediti in izdati do konca leta 1973;

— Zaradi občutnega zmanjšanja stalaža, je nadurno delo v stalnem porastu. To pa ni v skladu s predpisanim delovnim tednikom in s primernim počitkom delavcev. Iz teh razlogov je bilo treba nadurno delo programirati. Komisija za proizvodnjo je zato predložila program, ki dovoljuje največ 14.000 opravljenih nadur v vzdrževanju mesečno. Te so razporejene po obratih vzdrževanja na osnovi manjkajočih delavcev do normativa in potreb po posameznih uslugah proizvodnim obratom med rednim delovnim časom. Ker so obrati zaradi specifičnih in organizacijskih potreb proizvodnje vezani na nadurno delo, so bili v okviru gornjih osnov izračunani faktorji, s katerimi so izračunane potrebne nadure za posamezne obrate vzdrževanja. Pri tem pa seveda ne moremo in ne smemo izhajati samo iz tega, da bomo vse pokrivali z nadurami. Stalno moramo tudi zviševati produktivnost dela z boljšim izkoriščanjem delovnega časa, z boljšimi in kvalitetnejšimi pripravi in z boljšim potekom remontov ter večjo preventivno kontrolo strojnih naprav;

— Za izboljšanje preventivnega vzdrževanja so bili leta 1972 postavljeni programi vzdrževanja. Proces preventive in kontrole je v uvajanju in ga je potrebno v celoti izpeljati tudi v novi organizaciji Železarnice v okviru TOZD;

— Od planiranih večdnevni remontov je bilo od 96, izvedenih 85. Enodnevnih

planiranih remontov je bilo izvedenih 11 manj, zato pa je bilo opravljenih 11 neplaniranih remontov. V bodoče je nujno uvesti dokumentirano primopredajo po izvedenem remontu med vodjem remonta in obratovodjem proizvodnega obrata;

— Stroški vzdrževanja so v letu 1973 planirani na 148.940.000 din in so v I. kvartalu doseženi s 27 % (namesto 25 %). Pri stroških se kažejo prevelika naročila drobnih uslug za proizvodnjo s strani vodij in asistentov vzdrževanja, kar je treba v bodoče omejiti.

Svet DE vzdrževanja je razpravljal še o nerešenih in tekočih nalogah, katere zaradi objektivnih razlogov, zaradi pomanjkanja sredstev in dolgoročnosti izvajanja, niso še realizirane. Te potrebe in programe kolektiva vzdrževalnih obratov je potrebno, da jih TOZD vzdrževanje, energija in transport vključi v svoj program in jih skuša realizirati. Ta nerešena vprašanja in naloge so predvsem naslednje:

— VEN plavž nima higien, — obrat VEN nima primerne centralne delavnice (ERD) in delavnice za popravila elektromotorjev (DES), — dokončati izgradnjo strgarne valjev na Javorniku, — rekonstrukcija strojnih delavnic (da bo kos oskrbovati proizvodne naprave z rezervnimi deli), — rešitev delovnih prostorov obrata RTA,

— ureditev prostorov za elektro-zveze, — centralizirati vso gradbeno dejavnost v Železarni, — posodobiti opremo in delovna sredstva vzdrževanja.

Tako so zaključili skoraj petletno obdobje delovanja sveta DE vzdrževanje in njegove komisije. Predsednik sveta delovne enote je ob sklepu seje poudaril odgovornost članov kolektiva vzdrževalnih obratov v novih samoupravnih organih TOZD vzdrževanje, energija in transport.

PT

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

Dežurna služba

	telefon	v pisarni	doma
SOBOTA, 30. junija			
ZVONE LABURA, žebljana	738		81-438
NEDELJA, 1. julija			
ZDRAVKO CRV, valjarna žice	852		760
PONEDELJEK, 2. julija			
inž. DUSAN SIKOSEK, energija	302		81-130
TOREK, 3. julija			
inž. BORIS BREGANT, OPTIO	801		81-284
SREDA, 4. julija			
CIRIL ODLASEK, valjarne Javornik	620		776
ČETRTEK, 5. julija			
inž. ALOJZ KALAN, martinarna	360		81-762
PETEK, 6. julija			
inž. MILOŠ PIŠCANEC, martinarna	441		81-402

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Koliko dežurnega ni vpisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

OBVESTILO POSOJILIJEMALCEM GRADBENIH POSOJIL

Kadrovski sektor, oddelek za družbeni standard železarnice Jesenice obvešča vse posojilijemalce, ki jim je bilo v letu 1973 odobreno gradbeno posojilo, da takoj dostavijo zemljiško knjižne izpiske, ki jih dvignejo na katastru pristojnega sodišča. Železarna Jesenice bo vsem posojilijemalcem, ki ne bodo dostavili zahtevanega dokumenta ustavila izplačilo odobrenega posojila.

Nadalje opozarjamo vse bodoče interese, ki se bodo prijavili na razpis za odobritev gradbenega posojila za leto 1974, da takoj prično urejevati zemljiško knjižno stanje, ker bodo morali ob prijavi na razpis obvezno dostaviti tudi zemljiško knjižne izpiske. Pristojna služba bo vse prjavljene z nepopolno dokumentacijo obvezno zavrnila.

Kadrovski sektor
oddelek za družbeni standard

OBVESTILO VSEM ČLANOM DIATI

Po sklepu seje odbora društva bomo v letošnjem letu organizirali dvodnevno strokovno ekskurzijo. V načrtu imamo ogled tehničnega muzeja v Münchnu, po vsej verjetnosti pa bomo organizirali istočasno tudi ogled kakšne tovarne avtomobilov v tem mestu. Po sklepu seje bo vsak udeleženec — član društva kril 20 % stroškov, ostale stroške krije društvo. Prispevek člana bo približno od 160 do 200 dinarjev. Ekskurzija bo predvidoma v drugi polovici avgusta ali prvi polovici septembra z avtobusom in zato moramo imeti točno število prijav. Prijave sprejema do konca julija predsednik tov. Stane Torkar, telefon 705 ali tajnik tov. Joža Ravnik, telefon 566.

Odbor DIATI

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

ČESTITKA

V zadnjem času sta diplomirala:

Mihael TOLAR, dninski asistent na plavžu, na drugi stopnji FNT oddelek za metalurgijo, in postal inženir metalurgije ter

Jože KOBENTAR, sodelavec kadrovskega sektorja, ki je z diplomskim izpitom dosegel strokovni naziv »varnostni inženir«.

Obema sodelavcema iskreno čestitamo!

Jubilanti 50 letniki

V juliju bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: 9. julija VIKTOR ELERSIČ — žičarna, 14. julija RUDI TOMAŽEVIČ — valjarna profilov, 16. julija FRANC PINTAR — PIV energija, 17. julija SMAIL MUSIČ — elektroekslarna, 19. julija VINKO BIZOVIČAR — martinarna, 23. julija ROMAN OBID — plavž, 31. julija JOŽE RIJAVEC — valjarna profilov.

VSEM NAŠE ISKRENE ČESTITKE!

Udeleženci razgovora o novem taktu. so si ogledali profilarno na Javorniku

Izvoljeni samoupravni organi

TOZD TALILNICE

Na podlagi določil statuta Železarne in poslovnika za delo delavskega sveta Železarne, razglašala volilna komisija izid volitev z dne 15. junija 1973 v TOZD TALILNICE:

Vpisano v volilni imenik 1048
Glasovalo volilcev 895 ali 89 %
Glasovalo s potrdili 5

Za DELAVSKI SVET TOZD TALILNIC je bilo oddanih 860 veljavnih glasovnic ali 96 %.

Izvoljeni so:

1. BOHAK ANTON	na plavžu
2. CERNI ALBERT	na plavžu
3. GOLBA FRANC	na plavžu
4. GUZELJ JANKO	a plavžu
5. HABE IVAN	na plavžu
6. KLINAR VLADIMIR	na plavžu
7. SILIAR ALOJZ	na plavžu
8. BOGDANOVSKI DJORDJE	v martinarni
9. BRKIC IGNAC	v martinarni
10. HROVAT HUBERT	v martinarni
11. KOVAC STEFAN	v martinarni
12. PISCANEC inž. MILOŠ	v martinarni
13. SAMARDZIJA JOVO	v martinarni
14. SESEK IVAN	v martinarni
15. KORBAR FRANC	v el. jeklarni
16. MLAKAR ANTON	v el. jeklarni
17. SENICAR HUSEIN	v el. jeklarni
18. TREVEN JANEZ	v el. jeklarni
19. TURKES HAMZALIJA	v el. jeklarni
20. BRDAR HILMIJA	v šamotarni
21. KAVALAR VIDA	v šamotarni
22. MRKIC MARIJA	v šamotarni
23. PODLESNIK LUDVIK	v šamotarni
24. ZMITEK MARKO	v šamotarni
25. BICEK FRANC	v livarni
26. OSVALD JOZE	v livarni
27. PODOBNIK STANKO	v livarni
28. PRISTOV STANKO	v livarni
29. SMOLEJ MIHA	v livarni

Za ODBOR ZA KADRE IN MEDSEBOJNE ODNOSI TOZD TALILNIC je bilo oddanih 838 veljavnih glasovnic ali 94 %.

Izvoljeni so:

1. CERNI ALBERT
2. HROVAT HUBERT
3. KORBAR FRANC
4. PODLESNIK LUDVIK
5. PODOBNIK STANKO
6. SAMARDZIJA JOVO
7. SILIAR ALOJZ

Za KOMISIJO ZA KRŠITEV DELOVNE DOLŽNOSTI V TOZD TALILNICE je bilo oddanih 852 veljavnih glasovnic ali 95 %.

Izvoljeni so:

1. BRDAR HILMIJA
2. GUZELJ JANKO
3. KOVAC STEFAN
4. POTOČNIK ANTON
5. SMOLEJ MIHA
6. TREVEN JANEZ

Za DELEGACIJO DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE JESENICE V TOZD TALILNICE je bilo oddanih 860 veljavnih glasovnic ali 96 %.

Izvoljeni so:

1. BENIC STANKO
2. BOHINC KAREL
3. BERGANT ANA
4. DEMSAR inž. MARJAN
5. FAJKOVIC FUAD
6. GRICAR inž. VITOMIR
7. KALAN inž. ALOJZ
8. MLAKAR JANKO
9. PFAJFER STANKO
10. POTOČNIK STANKO
11. POTOKAR FRANC
12. TUBIC IBRAHIM
13. VUJATOVIC ILEJA
14. ZGONC JOZE

Za DELEGACIJO SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE IZ TOZD TALILNIC je bilo oddanih 821 veljavnih glasovnic ali 92 %.

Izvoljena sta bila:

1. VROČNIK ANDREJ
2. ZALOKAR ANDREJ

TOZD VALJARNE

Na podlagi določil statuta Železarne in poslovnika za delo delavskega sveta Železarne, razglašala volilna komisija izid volitev z dne 15. junija 1973 v TOZD VALJARNE:

Vpisano v volilni imenik 929
Glasovalo volilcev 892 ali 89 %
Glasovalo s potrdili 4

Za DELAVSKI SVET TOZD VALIARN je bilo oddanih 890 veljavnih glasovnic ali 97 %.

Izvoljeni so:

1. DOLENC IVAN	v valj. bl. steckel
2. PASIC SERIF	v valj. bl. steckel
3. POGACAR MAKŠ	v valj. bl. steckel
4. SVETIČIC ALBERT	v valj. bl. steckel
5. HOCEVAR FRANC	v adjust. blum.
6. GASPERSIC JANEZ	v adjust. blum.
7. GOLUBOVIC RADISA	v adjust. blum.
8. MIKOLIC VOJKO	v adjust. blum.
9. LENARDIC MAVRO	v adjust. steckel
10. KRŽIC ANTON	v adjust. steckel
11. PAGON LUDVIK	v adjust. steckel
12. SUDZUKOVIC HELENA	v adjust. steckel
13. TAVCAR FRANC	v adjust. steckel
14. JAKOPIC ROMAN	v valj. žice
15. LAKOTA FRANC	v valj. žice
16. RAVNIHAR FRANC	v valjar. žice
17. SKEDELJ ALOJZ	v valj. 2400
18. CEPKA DRAGICA	v valj. 2400
19. DEBELJAK ANTON	v valj. 2400
20. GRVALA HADZIJA	v valj. 2400
21. HUSEDJINOVIC TEOFIK	v valj. 2400
22. SULC MILAN	v valj. 2400
23. VILMAN JOZE	v valj. 2400
24. ŽVAN IVKO	v valj. 2400
25. BORSE JOZE	v valj. profilov
26. JAKOPIC FRANC	v valj. profilov
27. KOGOJ ALEKSANDER	v valj. profilov
28. MEZNARC ANTON	v valj. profilov
29. SOKLIC FRANC	v valj. profilov
30. ZUPAN MIRKO	v valj. profilov
31. ŽUNIC JANEZ	v valj. profilov

Za ODBOR ZA KADRE IN MEDSEBOJNE ODNOSI V TOZD VALJARNE je bilo oddanih 790 veljavnih glasovnic ali 96 %.

Izvoljeni so:

1. PRISTOV MARJAN
2. PUST UROS
3. RESMAN BRANKO
4. RIJAVEC MILAN
5. ZUPAN JOZE
6. ZUPAN MIRKO
7. ŽERJAV MARTIN

Za KOMISIJO ZA KRŠITEV DELOVNE DOLŽNOSTI V TOZD VALJARNE je bilo oddano 796 veljavnih glasovnic ali 96 %.

Izvoljeni so:

1. BAUMAN ALOJZ
2. KRALJ JANEZ
3. KRISTAN MARJAN
4. MENCINGER ANTON
5. ZAMIDA MATIJA
6. ŽUST MARIJA

Za DELEGACIJO DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE JESENICE V TOZD VALJARNE je bilo oddano 807 veljavnih glasovnic ali 98 %.

Izvoljeni so:

1. ANTUNOVIC FRANJO
2. BERNIK JANKO
3. BOHINC ALOJZ
4. CARNI KOLOMAN
5. DRAB ANTON
6. JEKLAR VALENTIN
7. JEREB FRANC
8. MARKELJ JOZE
9. PODLIPNIK inž. LADO
10. PODLIPNIK MIRKO
11. PRETNAR CIRIL
12. SREDANOVIC RADE
13. SKREBLIN MILAN
14. VUČIČ LUKA

Za DELEGACIJO SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE IN TOZD VALJARN je bilo oddano 806 veljavnih glasovnic ali 97 %.

Izvoljena sta bila:

1. GRAJ STANE
2. NOČ LUDVIK

TOZD PREDELAVA

Na podlagi določil statuta Železarne in poslovnika za delo delavskega sveta Železarne, razglašala volilna komisija izid volitev z dne 15. junija 1973 v TOZD PREDELAVA:

Vpisano v volilni imenik 1057
Glasovalo volilcev 925 ali 92 %
Glasovalo s potrdili 3

Za DELAVSKI SVET TOZD PREDELAVA je bilo oddanih 868 veljavnih glasovnic ali 94 %.

Izvoljeni so:

1. EGART MAKŠ	v HVZ
2. FRELJH FRANC	v HVZ
3. GRICAR ANTON	v HVZ
4. JALEN FRANC	v HVZ
5. JAMAR inž. JANEZ	v HVZ
6. KIKELJ FERDO	v HVZ
7. KRAGOLNIK FRANJO	v HVZ
8. NIKSIC MLADEN	v HVZ
9. PIBERCNIK JAKA	v HVZ
10. PREZELJ DUSAN	v HVZ
11. SUSNIK IVAN	v HVZ
12. SIMNIC BOZO	v HVZ
13. SOLAR ELIZABETA	v HVZ
14. STURM JOZE	v HVZ
15. KRŽISNIK JOZE	v profilarni
16. LOGAR FRANC	v profilarni
17. HORVAT STANE	v jeklovleku
18. KLEMENC ANTON	v jeklovleku
19. LAKOTA LJUDMILA	v jeklovleku
20. MARKOVIC MILAN	v jeklovleku
21. JAN MARTIN	v elektrodnom
22. MAVRIC DANICA	v elektrodnom
23. POGACAR MILKA	v elektrodnom
24. ROBIČ STANA	v elektrodnom
25. STRUNA JOZE	v elektrodnom
26. ZUPAN JANEZ	v elektrodnom
27. GLOBOČNIK JOZE	v žebljarni
28. LIPOVEC ANGELCA	v žebljarni
29. STENOVEC VLADO	v žebljarni

Za ODBOR ZA KADRE IN MEDSEBOJNE ODNOSI V TOZD PREDELAVA je bilo oddanih 860 veljavnih glasovnic ali 93 %.

Izvoljeni so:

1. AVGUSTIN ZLATKO
2. GLOBOČNIK ROK
3. HOŽIČ PAVLA
4. KLINAR TOMAZ
5. KOLJANIN RADE
6. SKUMAVEC VINKO
7. TRATNIK FRANC

Za KOMISIJO ZA KRŠITEV DELOVNE DOLŽNOSTI V TOZD PREDELAVA je bilo oddanih 866 veljavnih glasovnic ali 94 %.

Izvoljeni so:

1. GRUMEREC SLAVKO
2. GUZELJ VIKTOR
3. JAKOPIC JANEZ
4. MARKOVIC MALCI
5. POGACAR JANEZ
6. SEDLAR STANKO

Za DELEGACIJO DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE JESENICE V TOZD PREDELAVA je bilo oddanih 883 glasovnic, ki so bile veljavne ali 95 %.

Izvoljeni so:

1. BETON BOGA
2. DIMITROV PAVEL
3. GASPERSIC IVAN
4. KAVČIČ inž. ALEKSANDER
5. KELVIŠAR inž. ANTON
6. KLICEK JOZE
7. MARKELJ SLAVKO
8. MIKULA DAVORIN
9. MLAKAR inž. FRANC
10. NOČ CILKA
11. OBER ZVONE
12. OVSENIK JANEZ
13. FIBER SASO
14. RAJAKOVIC MILOJKO

Za delegacijo SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE IZ TOZD PREDELAVA je bilo oddanih 856 veljavnih glasovnic ali 92 %.

Izvoljena sta bila:

1. LEGAT FRANC
2. MUR JOZE

(Nadaljevanje na 10. strani)

Samoupravni organi v preteklem tednu

V talilnicah 2500 din odškodnine za inovacije

Na letošnji drugi seji so člani komisije za racionalizacije in novatorstvo delovne enote talilnic na osnovi ocen in priporočil pristojnih in odgovornih strokovnjakov, poročevalcev in izvedencev razpravljali o vrednosti šestih v zadnjem času v proizvodni proces uvedenih izboljšav. Dve tehnični izboljšavi sta bili dokončno ocenjeni in avtorji nagrajeni s po 500 in 1000 dinarji, avtorjema tretjega predloga pa je bila priznana akontacije v višini 1000 dinarjev.

Tehnična izboljšava štev. 2086, ki so jo izvedli in predložili v oceno dipl. inž. Anton Koselj, dipl. inž. Karel Ravnik in dipl. inž. Filip Kordež ni mogla biti nagrajena, ker so člani komisije sveta DE talilnic soglašali z negativno oceno komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE vzdrževanja.

Izboljševalni predlog štev. 2087 »konstruktivna sprememba spodnje vsipne skleda na plavžih, ki ga je predložil v izvedbo in oceno Stane Torkar, referent za remonte, ni mogel biti dokončno pozitivno ocenjen, ker nihče na osnovi prijave ne more prevzeti jamstva za uporabnost te izboljšave. Avtor mora s plavžarskimi in drugimi strokovnjaki izdelati potrebne načrte in prevzeti odgovornost in jamstvo za uspeh izboljšave. Ko bodo izdelani načrti in zbrana strokovna zagotovila ter pozitivne ocene, bo komisija ta predlog ponovno obravnavala.

Tehnična izboljšava štev. 2089 »naprava za uvajanje svinca v prahu v curek jekla pri vlivanju«, je izredna pridobitev za naše elektroobložne peči. Nov izreden dosežek je bil prijavljen republiški patentni pisarni in zveznemu patentnemu centru. Ko bosta avtorja tehnične izboljšave dobila od imenovanih patentnih uprav rubrum, bo moralo podjetje z njima skleniti ustrezno pogodbo za koriščenje patenta. Vodstvo delovne enote talilnic in obratovodstvo elektro jeklarne, bo moralo do tedaj skupaj z računovodskimi in ekonomskimi službami pripraviti ustrezno pogodbo za pravico uporabe patenta.

Vodja vzdrževanja na elektro pečeh Franc Arnež, je uspešno popravil induktivni mešalec na ASEA električni obločni peči in preprečil zastoj in izpad proizvodnje. Za to trenutno rešitev in odstranitev napake, proboja, so člani komisije avtorju priznali enkratno odškodnino v višini 500,00 din.

Avtorja izboljševalnega predloga štev. 2099, obratovodja šamotarne Franc Potokar in delovodja Vinko Pfajfar, sta uvedla novo obliko src za potrebe martinarne in elektro jeklarne. S to novo obliko šamotne opeke 1/2 in 1/4, sta

avtorja olajšala težko fizično delo pri oblikovanju src in znatno zmanjšala izmeček šamotne mase. Člani komisije so avtorjema priznali enkratno akontacijo v višini 1.000,00 dinarjev. Po enem letu uporabe tega predloga, morata avtorja sestaviti in prikazati celoletne prihranke in koristi, ki izhajajo iz izboljšave. Na osnovi teh ugotovitev, bo tehnična izboljšava ponovno

in dokončno ocenjena, avtorja pa na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov in koristi nagrajena.

Elektro vzdrževalec Drago Kodrič, je z izboljševalnim predlogom štev. 2101 uvedel v jeklarni nove tokoodjemalce na vseh štirih vlagalnih strojih. To je velik prispevek k nemotenemu obratovanju in občutno zmanjšanju zastojev, kvarov in izpadov proizvodnje. Novi tokoodjemalci iz oglja odlično nadomeščajo medeninaste in manj izrabljajo trolej žico ter omogočajo brezhibno obratovanje vlagalnih strojev. Avtorju je bila na osnovi pozitivnih ocen in priporočil priznana enkratna odškodnina v višini 1.000,00 din.

Vsem avtorjem čestitamo k doseženim delovnim uspehom.

23. seja odbora za poslovno politiko

Na 22. seji odbora za poslovno politiko, ki jo je predsednik odbora inž. Vito Gričar sklical 12. junija 1973, so obravnavali tole:

1. Pregledali so sklepe prejšnje seje in k temu dodali še sklep, da se v zvezi s povečanjem cen za naše proizvode prenese na Združenje jugoslovanskih železarn zahteva po diferenciranih cenah, ker tako zahteva ekonomski položaj posameznih železarn. Uveljaviti je treba tudi cene za tiste naše proizvode, ki v sedanjem povišanju niso zajeti, kot so elektrode, žebliji in prašek.

2. Sprejeli so analizo finančnega rezultata za prve štiri mesece letošnjega leta in ugotovili, da so doseženi dobri proizvodni rezultati, dobri rezultati glede porabljenih surovin in ostalih materialov, dobra je fakturirana in plačana realizacija ter prodajna cena glede na planirano. Treba pa bo posvetiti več pozornosti proizvodnji določenih kvalitetnih asortimentov in bo treba kupce bolj zadovoljiti s kvalitetnimi izdelki.

Železarski globus

ALŽIRIJA — V svojem drugem štiriletnem planu računajo alžirski planerji, da bodo znatno povečali proizvodnjo v železarski industriji. Za leto 1980 predvidevajo proizvodnjo: 1,5 milij. ton grodlja, 1,7 milij. ton surovega jekla, 1 milij. ton valjanih ploščatih proizvodov, 840.000 ton valjanih profilov in betonske žice ter 80.000 ton širokih velikih žic.

AVSTRALIJA — Avstralski rudniki železove rude se ozirajo za novimi kupci. Med

3. Vzeli so na znanje informacijo o finančni konstrukciji izgradnje hladne valjarne in se strinjali, da se prične s pripravljalnimi deli.

4. Prav tako so vzeli na znanje informacijo o integraciji s predelovalci žice v združenem podjetju slovenskih železarn.

5. V nadaljevanju seje so vzeli na znanje še nekaj informacij kot so ugotovitve službe družbenega knjigovodstva, odnos kupcev do železarne in železarne do teh kupcev, potrdili so nove cene za malo prodajo, ki so vsklajene s povišanjem cen, strinjali so se z odgovorom Železarne skupščini občine Jesenice v zvezi z likvidacijo obveznosti od 25. 8. 1965. Nato pa so odobrili še nekaj odpisov razlik, ki so nastale v poslovanju z zaračunskimi kupci.

njimi je tudi LR Kitajska. Sedaj se pogajajo za dobavo prve količine 500.000 ton. Računajo na poznejšo postopno povečanje dobav.

JAPONSKA — Japonske železarne so v letu 1972 uvozile 111,4 milij. ton železove rude. Od tega največ, in sicer 43 %, iz Avstralije, ostale količine pa iz Indije, Brazilije in afriških držav. V prihodnjih letih želijo uvoziti več te železarske surovine iz Afrike. Zato so poslale pred kratkim v nekatere afriške države posebno skupino strokovnjakov. Njihova naloga je ugotoviti možnost večjega uvoza železove rude za japonske železarne.

18. seja odbora za osnovna sredstva

Predsednik odbora za osnovna sredstva inž. Jaka Soklič je sklical 18. sejo v torek, 19. junija 1973. Na seji so odobrili tele projekte:

Popravilo sušilne peči v li-varni, dodatna sredstva za popravilo ceste v HVŽ, popravilo kanalizacije kislin-skih odplak v HVŽ, dodatno povečanje za popravilo filtrov za vodo, dodatno povečanje za popravilo proge II. za pocinkanje, popravilo prostorov za RTA, popravilo prostorov rezalnice v strojni delavnici, nabavo strojnih delavnicah, nabavo strojnice za elektro delavnico, nabavo varilnega agregata za transport, nabavo kamiona TAM 2001, za gasilsko društvo nabavo dveh dvokoles, črpalke in rešilnega čolna ter nabavo okovanega stroja za žebljarno.

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa so zavrnili oziroma odložili tele predloge:

popravilo cevovoda za butan na skladišču svinj, po-

pravilo podesta sušilnice v šamotarni, popravilo podesta na elektro peči, popravilo spalnice v gasilskem domu, popravilo visokotlačnega cevovoda za hidrante, popravilo cevovoda za butan v strojni delavnici, vplinjevalno postajo, instrumente za RTA, popravilo higijen valjarni Javornik, popravilo zgradbe OTK, popravilo instrumentov za valjarno štekel, popravilo razsvetljave v valjarni 2400, popravilo žerjava v HVŽ popravilo dostavnega tira v profilarni, garaža vilicarjev in parovod za plavž. Za ta popravila in projekte bo odbor predlagal delavskemu svetu železarne dodatna sredstva in bodo potem odobrena.

V nadaljevanju so obravnavali še nekaj tekočih zadev.

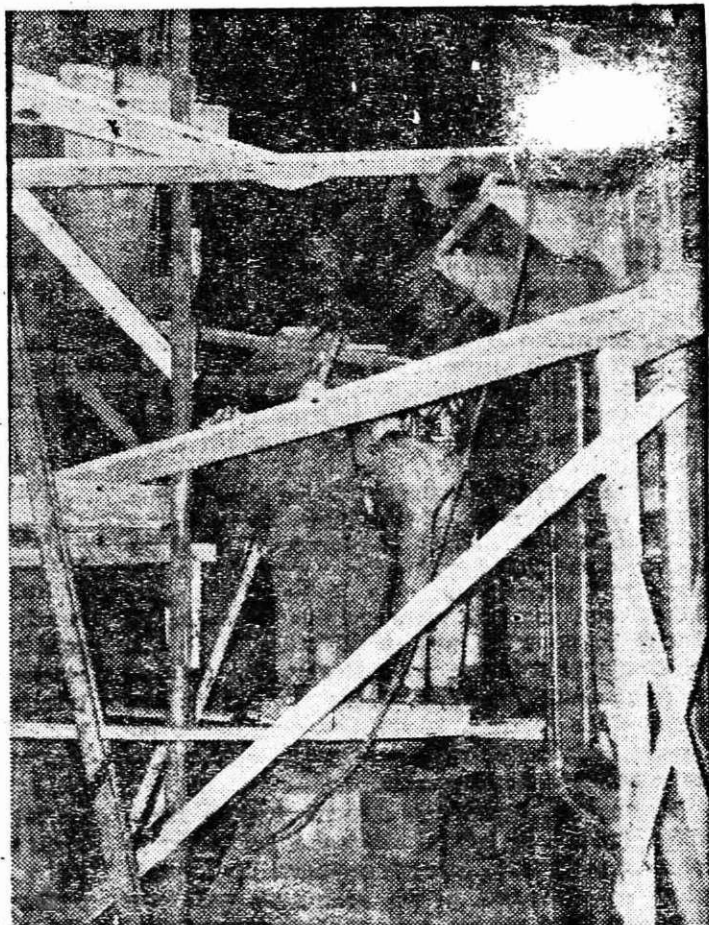
28. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo je sklical 29. sejo v petek, 22. junija 1973 in predlagal za dnevni red reševanje avtobusnih prevozov in reševanje tekočih zadev ter prošenj.

Glede reševanja prevozov z avtobusi na delo in z dela ter cen v zvezi s tem, se je odbor strinjal, da se cene povišajo s 15. junijem 1973. Sklenili so, da vse stroške podražitve avtobusnih in železniških prevozov prevzame Železarna in posameznega koristnika prevoza ta podra-

žitev ne bo obremenila. Ta sklep seveda velja do sprejema novih samoupravnih aktov, ko bo odnos regresa in cene urejen s pravilnikom o prevozihi.

V nadaljevanju seje so reševali prošnje. O rešitvah prošenj bodo zainteresirani pismeno obveščeni.

Instalacijska dela pri remontu elektroobložne peči Lectromelt sta vodila Jože Hudolin in Alojz Varl. Na sliki skupina instalaterjev pri delu.

Sestanki delovnih skupin

TOZD TALILNICE

PLAVŽ — Delovna skupina Jančič v kamnolomu Trebež je imela sestanek 22. junija. Analizirali so poškodbe v preteklem mesecu in še posebej poškodbo sodelavca Kozjeka pri tekočem traku, v aglomeraciji. Delavci so bili zelo kritični glede zastojev in drugih problemov, ki nastajajo zaradi dotrajanih in zastarelih naprav, predvsem separacije dolomita. Nujno bo treba oskrbeti več sredstev za naprave, ki naj bi omogočale predvideno proizvodnjo in ustrezne delovne pogoje. Pogovorili so se še o dopustih ter o nekaterih spremembah na delovnih mestih v kamnolomu.

ELEKTROJEKLARNA — 19. junija je bil sestanek delovne skupine Panič. Navzoči so bili seznanjeni s predlogom o menjavi posad v livni jami. S predlogom se niso strinjali in predlagajo enak % gibljivega dela za vse zaposlene pri pečeh. Prav tako se niso strinjali s predlogom, da bi ponvičarjem zaposlenim na Lectromelt peči odobrili stimulacijski dodatek. Predlagajo, da ponvičarju na tej peči kadar so v izdelavi dinamo sarže dodelijo še enega delavca v pomoč. V kolikor to ni možno zaradi pomanjkanja delavcev, pa naj bi ponvičarji pisali dodatne ure za manjkajoče kot doslej. Za izvedbo izleta imajo letos na razpolago manj sredstev. Zato bodo od podjetja Viator zahtevali ponudbo in se za najboljšo odločili. Večina delavcev želi, da bi organizirali izlet k morju. Vsi prisotni so se strinjali s predlogom vodje delovne skupine, da v kolikor se izdelujejo prokron sarže na peči EA, da se posadi piše dve uri za manjkajoče zaradi zelo težkega fizičnega dela in vročine.

TOZD VALJARNE

VALJARNA ZICE — 16. junija je imela sestanek delovna skupina Vilman. Razpravljali so o proizvodnji, izplenu v porastu valjarskih ter elektro in mehanskih zastojev. Delavce, ki jih lahko vplivajo na izplun so opozorili na vestno delo, ker bo treba v nasprotnem primeru disciplinsko ukrepati.

Ponovno so bili opozorjeni na uporabo zaščitnih sredstev. Govorili so še o tehnični zaščiti. Beseda je tekla o koriščenju dopustov ter o bolniški odsotnosti, ki je v maju narasla na 4,7 dni. Strinjali so se s ponovnim pregledom delovnih pogojev na progi 450 Ø. Prav tako se je delovna skupina strinjala z novim razpisom za delovno mesto operaterja in meni, da s 14. ogrodji na treh progah ne morejo upravljati trije valjavci.

JAVORNIK I — Del. skupina Zupan v adjustaži se je sestala 8. in 20. junija. Na sestanku 8. junija so prebrali informacijo obratovodstva in jo vzeli na znanje brez pripomb. Delovna skupina je bila opozorjena na večjo pazljivost pri vseh delih, kjer lahko zaposleni vplivajo na stroške. Prebrali so še okrožnico št. 5 in zahtevali, da se zamenja cev za odtok iz strehe. Vsak večji naliv poplavlja okolico in otežkoča delo. S strehe teče voda tudi na tehniko. Beseda je tekla še o materialnem in finančnem uspehu ter o osebnih dohodkih v maju.

Na sestanku 20. junija je delovna skupina analizirala poškodbo sodelavca Žvana, ko se je razletel kolut. Tov. Dolinar je posredoval nekaj podatkov o raziskavi te poškodbe. Vzporedno so bila dana tudi ustrezna navodila. Rečeno je bilo, da kdor kolut montira mora, odpraviti napake na katere je opozorila analiza poškodbe ki je bila obširneje obrazložena na sestanku. Pri montaži je treba uporabiti samo ustrezno orodje. Neustrezne strojčke je treba izločiti, oziroma boljše popraviti. Delovna skupina je priporočila glede uporabe koluti vzela na znanje.

Sestanek je imela tudi delovna skupina Benedičič. Prisotni so bili informirani o izpolnjevanju plana v maju ter o nalogah za mesec junij. Analizirali so poškodbo, ki sta jo utrpela sodelavca Pipan in Žvan pri brušenju z ročnimi brusilnimi strojčki.

Na lažjih progah so imele sestanke tri delovne skupine. Delovni skupini Mežnarc je na sestanku

ku 14. junija tov. Bizjak obrazložil nov način obračunavanja norm. Na sestanku je bil navzoč tudi inž. Rizmarič. Delovna skupina meni, da je treba norme usklajati tako, da bodo za vsako progo realne. Zaradi zelo težkega dela valjavcev na predprogi delovna skupina meni, da naj prej omenjeni predlog pristojna komisija prouči in ukrepa. Razpravljali so še o stroških v obratu, o izpolnjevanju plana v zmešnjavah in zastojih v maju.

14. in 18. junija sta se sestali delovni skupini Jože Markelj in Franc Markelj. Na sestanku delovne skupine Franc Markelj je vodja obrata tov. Ljuta obrazložil nov način izračunavanja in korekture norm. Delovna skupina vprašuje zakaj tako pogosto spreminjamo sistem obračunavanja norm. Strinjali so se le v primeru, če je to potrebno zaradi lažjega obračunavanja. K informaciji obratovodstva o izpolnjevanju nalog niso imeli pripomb. Vodja delovne skupine opozarja na večjo pazljivost, ki je potrebna, da bi zmanjšali stroške. Na stroške lahko vplivajo pri armaturah, orodju in porabi valjev. Omenjeni so bili delovni pogoji zaradi valjanja 70 % avtomatskega jekla. Valjavci na predprogi ter dvigalci predlagajo komisiji za nagrajevanje da jim poveča plačilne skupine, prav tako tudi prvim rezalcem na SACK škarjah.

Delovna skupina Jože Markelj je bila s strani obratovodstva informirana o novem izračunu norm. Pojasnilo so vzeli na znanje brez pripomb. Proizvodne stroške bi lahko zmanjšali ob večji pazljivosti pri porabi valjev, armatur in orodja. Valjavci na predprogi ter dvigalci so obremenjeni, ker valjajo 70 % avtomatskega jekla. Komisiji za nagrajevanje predlagajo, da jim poveča tarifne postavke, prav tako pa tudi delavcem pri škarjah. Včasih so rezali do 53 Ø, sedaj pa lahko tudi do 90 Ø.

TOZD HLADNA PREDELAVA

ŽIČARNA II — 12. junija je imela sestanek delovna skupina Marinkovski. Posredovana je bila informacija o uspehih v prvem četrtletju ter o dosežkih žičarjev v proizvodnji. Delovni skupini je bila posredovana problematika žičarne in pododdelkov za mesec maj. Na sestanku so ugotavljali večjo odsotnost zaradi bolezni. Kakovostni asortiment je slabši zaradi potreb žebeljarne in elektrodnega obrata. V juniju bodo plan težje izpolnili, zaradi dopustov in odsotnosti zaradi bolezni.

Delovna skupina Klinar v Žičarni II je imela dva sestanka. 4. junija so poslušali informacijo o poslovanju Železarne v prvem četrtletju. Na sestanku 19. junija, je delovna skupina razpravljala o proizvodnih rezultatih za maj in jih vzela na znanje brez pripomb. Pričakujejo, da bodo plan v juliju izpolnili, z dodatnim delom ob sobotah, kljub povečanju odsotnosti zaradi dopustov. Opozorjeni so bili, zaradi koriščenja letnih dopustov. Dopuste bodo morali koristiti po predvidenem načrtu.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

RTA-VMR — Delovna skupina Dolanc je imela sestanek 5. junija. Člani delovne skupine so bili podrobneje seznanjeni z organizacijskimi spremembami na oddelku, ki jih je na zadnji seji potrdil tudi svet delovne enote. V nadaljevanju sestanka so govorili o gibanju stroškov za prvo četrtletje in ugotovili, da je bil plan malenkostno prekoračen. V prihodnje bo treba skrbeti, da bodo stroški v okviru predvidenega plana. Zastoji na merilnih in regulacijskih napravah so malenkostni, vendar bodo imeli težave pri registraciji ker nimajo ustreznega papirja. Zaenkrat si bodo pomagali z arhiviranim registriranim papirjem, ki je že popisani in ima na hrbtni strani vtisnjene skale. Ob morebitni selitvi VMR na Javornik delovna skupina želi, da se oddelk VMR z vsa dejavnostjo preseli v dosedanje prostore RMR ker njihovi dejavnosti bolj ustrezajo.

RTA-RMR — Delovna skupina Beden je imela sestanek 8. junija. Obravnavali so plan različnih stroškov oddelka RMR za leto 1973, režijske stroške za prve tri mesece, ter za mesec april. Posredovano je bilo poročilo o delovni storilnosti v aprilu in maju. Podrobneje so bili informirani o preselitvi reparaturne delavnice na Javornik. Zeli in tudi zahtevajo, da bodo novi prostori boljši od sedajšnjih. Pripombe so imeli zaradi neustreznega čiščenja delavnice.

STROJNE DELAVNICE — Delovna skupina Mežnarc v strugarni je imela sestanek 1. junija. Obratovodja inž. Soklič je izčrpno poročal o stroških. Ob primerjavi planiranih in izvršenih izdelavnih ur so ugotovili, da je bilo v štirih mesecih letošnjega leta 2,5 % manj izdelavnih ur kot so planirali. Zato je bilančno zvišanje večje. Zvišanje stroškov je nastalo zaradi prevelike porabe zaščitnih sredstev, spremembe pri nabavi acitilena, pomoznega materiala, vidia nožev itd.

STROJNO VZDRŽEVANJE PLAVŽ — 4. junija je imela sestanek delovna skupina Hudolin na plavžu. Obratovodja tov. Peternelj je posredoval izčrpno poročilo o poslovanju Železarne v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Govoril je tudi o pomenu temeljnih organizacij združenega dela. Izlete naj bi organizirali po oddelkih dvakrat letno, da bi se jih lahko udeležili vsi člani delovne skupine.

SKUPNE SLUŽBE

OTK — kemični laboratorij — Delovna skupina Pogačnik je bila na sestanku 5. junija seznanjena s poročilom o poslovanju OTK v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Z ozirom na reorganizacijo priprave vzorcev, pred prob itd., iz jeklarne za kvantometerske analize, so bili prisotni seznanjeni s spremembo dela.

OTK — glavni laboratorij — Sestanek delovne skupine je bil 5. junija. H kandidati listi za člane samoupravnih organov so imeli spremenjevalni predlog za sestavo odbora za dohodek in nagrajevanje. Prav tako so imeli pripombo k poročilu o štirimesečnem poslovanju. 25 % povečanje nadur v odnosu na leto 1972 je precejšnje. Ker je to v Železarni splošen pojav vprašujejo ali ne velja dogovor, da se po možnosti za delo, ki je opravljeno na prosto soboto ali nedeljo med tednom koristijo prosti dnevi. Se vedno ni rešeno vprašanje kovanja vzorcev patentirane žice. Kovaško kladivo je treba postaviti iz sedanje priprave vzorcev na ustreznije mesto.

OTK — SAMOTARNE — Sestanek delovne skupine je bil 4. junija. Ponovno opozarjajo, ker vse prepočasno rešujemo vprašanje benificiranega delovnega staža, saj analitiki svoje delo opravljajo pod zelo težkimi pogoji (vročina, prah). Strinjali so se s predlaganimi kandidati za člane samoupravnih organov.

OTK — TEHNOLOŠKI LABORATORIJ — Sestanek delovne skupine Urbanc je bil 4. junija. Najprej so bili seznanjeni s predlogom kandidatov za samoupravne organe, nato pa so podrobneje obravnavali poslovanje ter stroške za prve štiri mesece letošnjega leta in jih primerjali z letom 1972. Ob koncu sestanka so razpravljali še o disciplini in obratni problematiki. Ugotovili so, da v zadnjem času orodju in posameznim aparatom posvečajo premalo pozornosti. Ob koncu tedna je treba opraviti temeljito čiščenje aparatov.

SPLOŠNA ADMINISTRACIJA — Delovna skupina Frece je na sestanku 8. junija obširneje razpravljala o volitvah samoupravnih organov. Na znanje so vzeli informacijo o gibanju osebnih dohodkov in v prvem četrtletju. Informirani so bili tudi o povečanju regresa za aktivne delavce in o zahtevi za prizadevnost sodelavcev ob nedavnem obisku stalne komisije SEV, ki je zasedala v Portorožu. Strinjali so se z razporeditvijo čistilk na delovnih mestih v skupnih službah. Sledila je informacija o načinu naročanja potrošnega materiala, o koriščenju letnega dopusta, izplačevanju regresa. Seznanjeni so bili z navodilom o odobravanju, izvajanju in plačevanju dela opravljenega prek delovnega časa. Ob koncu sestanka je bil sprejet sklep, da je treba pregledati upravičenost zasedenosti uslužbenk v pisarnah stavbe nabavne oddelka in pokojninskega zavoda. Zasedba pisarn v pozne večerne ure vpliva na čiščenje prostorov.

S sej sindikalnih odborov

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Adjustaža bluming

Šesta seja sindikalnega odbora je bila 11. junija. Pregledali so zapisnik zadnje seje in ugotovili, da v zvezi s problemi, ki so jih obravnavali, ni bil dosežen napredek. Predsednik predlaga, da bi sklicali sestanek obratovodstva in prevzemalcev, na katerem bi bil tudi vodja transporta in signerk. Razpravljali in sklepali naj bi o problemih in zadolžitvah.

Tri sodelavce, ki so bodeli, so obiskali ter jih skromno obdarili. Odbor je vzel na znanje, da je bil s prvim junijem administrativni kader valjarne Bela dodeljen obratom. Šest tovarišic bodo zato vključili v njihovo organizacijo. Sledila je še informacija o ustanovitvi komisije ZB pri osnovni organizaciji sindikata TOZD valjarn. V tej komisiji bo sodelovala tovarišica Jerca Žvan. Ob koncu seje so razpravljali o pritožbi sodelavca Mladena Matiča, ker ni bil upoštevan pri sedanjih razdelitvi stanovanj. Sindikalni odbor bo njegovo prošnjo posredoval stanovanjski komisiji v Železnici s priporočilom, naj jo čimprej in ugodno reši.

Splošna varnostna služba

Seja sindikalnega odbora je bila v četrtek, 21. junija. Člani odbora so razpravljali o izletih, tekmovanjih ter o dodeljevanju pomoči in prostih mestih za letovanje.

Odbor meni, da naj bodo izleti organizirani po izmenah, da bi se jih lahko udeležilo večje število delavcev. Vsak kontrolor naj se z delavci pomeni o kraju kamor naj bi organizirali izlet. Tudi delavci, ki so honorarno zaposleni se lahko udeležijo izleta in doplačajo znesek v višini kot ostali delavci. Udeležencem izleta bodo izplačali po 80 din.

Sprejet je bil sklep, da bodo udeležencem šahovskih tekmovanj ob vsakem srečanju izplačali po 10 din. Nadalje so se strinjali s predlogom, da sindikalni odbor dodeli finančno pomoč Jožetu Klinarju in Smailu Gluhiću, ki že dalj časa bolujeta. Namesto sodelavcu Debeljaku, ki je iz zdravstvenih razlogov zavrnil ponudbo, so odobrili brezplačno letovanje Smailu Čataku, po možnosti v Biogradu n.m. Prav tako so se strinjali s predlogom predsednika, da sindikalni odbor prispeva 50 din za izgradnjo spominskega doma v Kumrovcu. Dogovorili so se še, da bodo v juliju sklicali sestanek vseh članov sindikata.

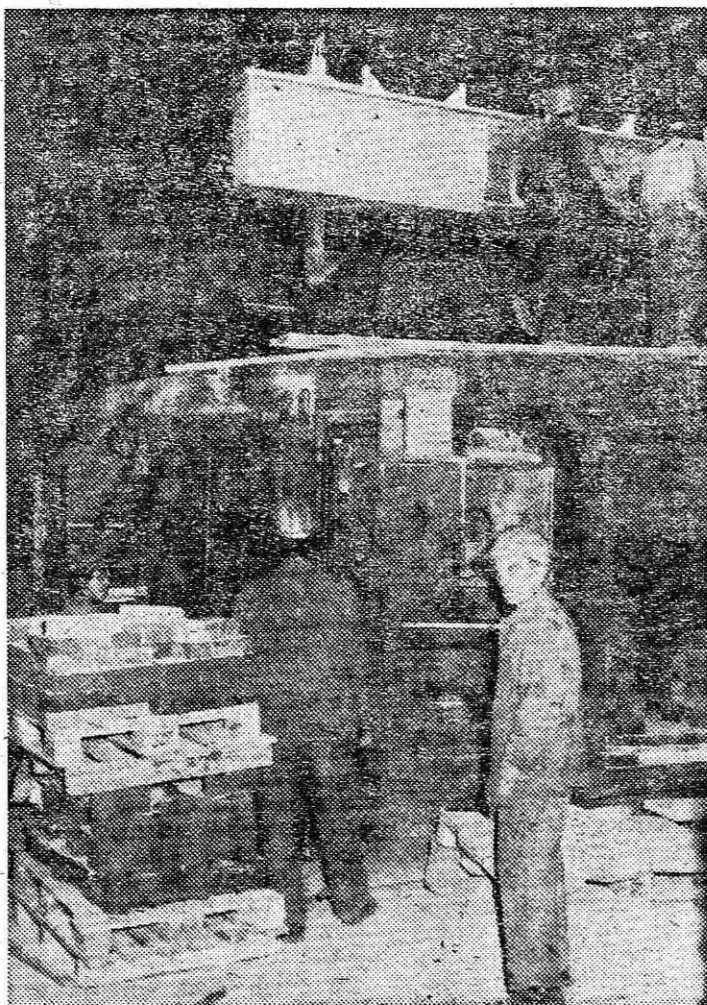
Druga seja izvršnega odbora sindikata

V četrtek, 21. junija je bila v Delavskem domu pri Jeleni druga seja izvršnega odbora tovarniške konference sindikata Železarne. Dnevni red seje je obsegal tri točke. V prvi točki je Mirko Zupan posredoval poročilo o doseženih rezultatih v prvem četrtletju. Na osnovi finančne analize je izvršni odbor sprejel sklep, s katerim naroča osnovnim organizacijam sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela, da na svojih sejah analizirajo dosežene uspehe, v prvem četrtletju letošnjega leta. O problemih, ki so bili v tem obdobju najbolj aktualni ter o nalogah, ki jih moramo opraviti zlasti pri izpolnjevanju kvalitetnega programa naj bi na sejah osnovnih organizacij TOZD poročali VD direktorji. Skupna prizadevanja bodo morala biti usmerjena k odpravljanju raznih pomanjkljivosti v proizvodnih obratih (zamešave materiala) itd.

Predsednik tovarniške konference sindikata Železarne tov. Kobentar je izvršni odbor informiral o poteku akcije za spominski dom v Kumrovcu. V naši občini je bil imenovan poseben odbor, ki

skrbi za izvedbo te akcije. Odbor za gradnjo spominskega doma v Kumrovcu pri občinskem odboru ZZB NOV Jelenice ugotavlja, da so akcije med prvimi podprli pionirji vseh šol in v ta namen zbrali okrog 80 ton papirja. Mladina srednjih šol ter iz podjetij naj bi opravila 6 ur prostovoljnega dela in zaslužek namenila izgradnji spominskega doma v Kumrovcu. Odbor pričakuje, da bodo člani sindikata prispevali svoj delež k izgradnji tega pomembnega objekta, 5 din. Akcijo naj bi izvedli v juliju, v Železnici pa bo organizirana prek osnovnih organizacij TOZD in delovnih skupin v obratih.

Ob koncu seje je predsednik tovarniške konference tov. Kobentar seznanil izvršni odbor s potekom dosedanjih integracijskih procesov med predelovalci žice. Iz njegove informacije je bilo razvidno, da so referendum uspešno izvedli že v tovarni Plamen v Kropi, TOVIL v Ljubljani in v podjetju Žična Celje, medtem ko imajo v tovarni Verig v Lescah referendum v načrtu v prihodnjih dneh.

Osmi dan remonta elektroobložne peči Lectromelt. Zaključna faza obzidave. Skupinovodja montaže Jaka Petek ni preveč zadovoljen z napredovanjem dela.

Posledice in učinki jedrske eksplozije v zraku 3.

Tisti, ki se bo ob času ali tik po eksploziji znašel v dobro urejenem zaklonišču, takem, ki je varno pred eksplozijo, mu ne bo potrebno na to potovanje. V tem primeru bo počakal v zaklonišču nekaj dni, seveda to le v primeru zaklonišča, ki ima zadostno zalogo hrane, vode ter dovolj filtriranega zraka.

Vprašamo se, kaj naj človek naredi, če ga jedrska eksplozija doleti na prostem? Torej:

- zapri oči!
- takoj na tla, brez obzira na teren in sicer z glavo v nasprotno smer od eksplozije!
- obraz k tlom, glavo zakoplji med roke!
- z mišicami nadlahti pritiski na ušesa!
- ne dihaj, dokler ne mine udarna val, usta imej zaprta in pritiski z jezikom na nebo!
- pokrij vse proste dele telesa z oblačilom!

Ti ukrepi so potrebni za prvo minuto po eksploziji. Če je človek v času eksplozije v neposredni bližini ukopane poti, nasipa, prekopa, kanala, ali močnejšega zidu, ima lepo možnost, da se izogne prvemu valu sevanja. Toplotno, svetlobno in ultravijolično sevanje ga bo osvetlilo že v tistih nekaj sekundah, ko bo to kritje iskal. Zato mora biti kritje zelo blizu, sicer je boljše, da se takoj vrže na tla v položaj, ki je že opisan. Tudi v zaklonu se mora ravnati po gornjih navodilih. Posebej mora paziti na to, da skrije obraz, preneha dihati, si pokrije ušesa, ker bo le na ta način samega sebe obvaroval pred poškodbami oči, bobničev in pljuč.

Če pa človeka doleti jedrska eksplozija v avtomobilu, naj se vleže na tla in obnaša tako kot da bi bil v zaklonu. Seveda pa preti nevarnost drobcev stekla in pa vnetljivosti notranjih delov avtomobila. Tukaj je dvoreznost velika. Prav tako mora ravnati človek, ki ga eksplozija doleti v hiši. Vleže naj se pod mizo ali pa postavi ob nosilni zid v prostoru, kjer ni možnosti, da bi ga poškodovali drobci stekla razbitih oken in oplazilo svetlobno sevanje.

Takoj po eksploziji je potrebno ukreniti naslednje:

- nataktni zaščitno masko, če te ni zavezati čez usta mokro krpo,
- obleči si rokavice,
- okoli vratu zavezati brisačo ali šal,
- zapeti si vse gumbi in zadrge,
- obleči plašč ali ogrinjalo, po možnosti pa pripravljeno ogrinjalo iz polivinilaste folije.

V taki situaciji bo v ugodnejšem položaju človek, ki bo imel pri sebi kremo za kožo. Če pred natikanjem maske in oblačenjem se bo debelo namazal in tako bo mogoče z lahkoto odstraniti vse radioaktivne delce, ki bodo klub zaščiti prišli na njegovo kožo.

KAKO POMAGATI DRUGIM?

Človek ne bo sam v taki nesreči. Poleg njega bodo še ljudje bolj ali manj poškodovani kot sam. Prvo pravilo za pomoč močno obsevanim osebam je, da morajo počivati. Hirošimska katastrofa nas uči, da so preživeli le tisti močno obsevani ljudje, ki takoj po eksploziji niso imeli večjih telesnih naporov. Močno obsevanega je potrebno položiti na nosila in ga prinesiti v zaklon. Ostala navodila za pomoč sočloveku so naslednja:

- odprti ran ne prijemaj z rokami in ne izpiraj, s tem lahko vneseš v rano radioaktivne snovi,
- obvezo namesti samo zasilno,
- ne uporabljaj povojev s poškodovanim ovitkom,
- močne krvavitve zaustavi takoj, čeprav na radioaktivnem terenu,
- odprte zlome pokrij samo s povojem,
- čim hitrejši transport s področja močnega sevanja, le tako boš človeka obvaroval pred ponovnim obsevanjem.

Človeku, ki je prejel dozo 200–300 rentgenov, lahko pomagamo sami. Človek, ki je prejel dozo manjšo od 50 rentgenov, pa pomoči ne potrebuje. Kljub množici instrumentov za merjenje jakosti — pravimo jim dozimetri — bi bila situacija takrat taka, da bi se prejete doze samo ocenjevale. Takrat se bo moral zdravnik sam odločiti, komu naj pomaga — to je odgovorna odločitev. Pomagati človeku, ki je prejel smrtno dozo sevanja z dragimi transfuzijami in transplantacijami, je brezupno delo — pustiti človeka brez pomoči pa nehumano! Ne pomagati človeku, ki je prejel dozo nekaj 100 rentgenov — pa pomeni obsoditi ga na smrt. Solidarnost med ljudmi, pripravljenost krvodajalcev in nadčloveški napor reševalnih ekip bodo marsikomu rešili življenje.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Jože Vidic

Usoda partizanov iz prvega partizanskega taborišča na Mirci

Odlomek iz knjige Jožeta Vidica, Zločin pri Lenartu, ki je dobila letošnjo Kajuhovo nagrado. Pripoveduje Mirko Frankič-Tilen (na sliki) **12**

Med vojno skoraj ni bilo dneva, da ne bi v jeseniški železarni koga aretirali. Včasih so v enem dnevu aretirali tudi dvajset do trideset delavcev. V prvih dneh okupacije so gestapovci opravljali aretacije tako, da so osumljenca poklicali na gestapo h Kovaču. V stavbi nasproti uprave železarne (pri Kovaču) je bila pred vojno policija, med vojno so bili v spodnjih prostorih zapori, v zgornjih pa so bili gestapovci in policija. Nekateri so se odzvali vabilu in se javili na gestapo, nekateri so to izkoristili za odhod v partizane. Na tak način je na primer odšel v partizane Andrej Noč iz Gorij. Ker vsi Slovenci niso bili ponižne ovce, ki bi šli sami v zapor in na mučenje, ampak so raje zapustili dom in prišli za

orožje, je gestapo spremenil taktiko. Če so hoteli koga aretirati, so prisli gestapovci do vratarja in od tam po telefonu sporočili delovodji, naj pripelje delavca. Tudi ta metoda ni bila učinkovita, ker so kljub temu nekateri uspeli pobegniti v gozd. Tretja oblika aretacije je bila, da so najprej vprašali na kadrovske oddelke, če je ta ali oni v službi in v katerem obratu dela. Gestapovci so nato odšli naravnost do mojstra, ki jim je moral pokazati človeka, ki so ga nameravali aretirati.

Zadnjo nedeljo v juniju 1941 je bil Jože Savli z ženo na sprehodu. Medtem ga je na stanovanju zaman iskal dr. Keržan. Naslednjega dne sta se sročala in dr. Keržan je vprašal Savlija, če ne sta

nuje več pri Hafnerju; prejšnji dan je namreč videl prihajati iz njegovega stanovanja Franceta Hafnerja.

Savli je kmalu ugotovil, da v stanovanju nima več spiska članov osvobodilne fronte.

Zakaj je Hafner potreboval spisek, je bilo znano že čez štiri dni. Spisek je bil v rokah gestapa. Sledile so množične aretacije. Gestapo je iskal vse, ki so bili zapisani na Savlijevem spisku. 2. julija je gestapo obkolil predel okrog hotela Pošta. Med deveto in deseto uro zvečer so aretirali Matijo Roglja, Franc in Andreja Aleša, Ivana Poljšaka, Lovra Puca in druge.

Mirko Frankič je prišel zvečer domov. Sestra Vida mu je povedala, da je okolica

stanovanja že obkoljena. Skozi okno je na dvorišču sosednje Moričeve hiše zagledal dva policista. Frankič ni okleval. Urno je zapustil hišo ter zbežal čez vrt in pokopalšče v gozd na Mirci nad Jesenicami, kjer je prespal. Tako je Mirko Frankič prebil prvo noč v partizanih. Sam, brez opreme, orožja, tovarišev, zvez in hrane. Naslednjega dne je blodeč po gozdu srečal Savlija in Kavčiča, ki sta se prav tako srečno umaknila aretaciji.

Oče Savlijeve žene je delal pri železnici na Jesenicah. Tam mu je nekdo rekel, naj opozori zeta, da ga je Hafner izdal. Ko je Savli to zvedel, si je optal nahrbtnik, vzel pištolo in odšel v gozd. Nemci so ga res iskali doma, a ker ga niso dobili, so v begunjske zapore odpeljali njegovo ženo Mihaelo.

V prvih mesecih okupacije gestapovci še niso tako dobro poznali ljudi kot pozneje in so se večkrat zmotili. Tašen primer se je zgodil 3. julija 1941, ko so aretirali Savlijevo skupino članov OF. Na Savlijevem spisku je bil zapisan tudi jeseniški kmet Janez Vovk. Gestapovci so menili, da je to Ivan Vovk, delavec jeseniške železarne. Od vratarja pri glavnem vhodu v železarno so po telefonu poklicali delovodjo Franca Gašperina in mu naročili, naj k izhodu pripelje Ivana Vovka. Le-

ta je delovodji rekel, naj toliko počaka, da se umije in preobleče, ker je bil zaradi dela na remontu obrata železne valjarne precej umazan. Ko sta se napotila proti izhodu, je Vovk rekel delovodji, naj gre kar sam naprej do vratarja. »Povej jim, da je fant odšel v partizane,« je naravnost rekel. »Pa lepo jih pozdravi. Čakal jih bom na bojni poljani s puško v rokah.«

Ivan Vovk se je obrnil in odšel čez zaslini mostiček na drugi strani tovarne iz železarne. Prvo noč je prespal na podstrešju mesnice Ivana Vergleza v Podmežakliji. V naslednjih dneh se je priključil partizanski skupini, ki je taborila v Hrastniku, to je v hribočku nad Koroško Belo.

KAKO JE BILO UREJENO PRVO PARTIZANSKO TABORIŠČE NA MIRCI

V prvi partizanski skupini na Mirci so bili Jože Savli, Mirko Frankič, Ivan Kavčič in Stane Bokal. Od teh živi le še Frankič, ki se dobro spominja prvega partizanskega taborišča na Mirci in prvih dni življenja v partizanih:

»Junija in julija 1941 so Nemci precej Slovencev izgnali v Srbijo. Med njimi je bila tudi Bokalova družina. Stane Bokal se je pred izgnanstvom umaknil na Mirco. Savli, Kavčič in jaz smo to vedeli, zato smo ga začeli iskati. Stane

Bokal bil n... smo... na Pr... sti, k... jeseni... no pa... Golice... zvede... je Bla... minarj... s Pi... zveza... s blizu... hodo... lom... sm... prvi... je pa...

»Prvi... je sm... meli... a ga... bilo... boj... in... str... italija... ka... vrede... bojev... prišel... partiz... izdela... smo... prvo... naško... po sv... pušk...

Naj sm... po... jevo... njega... čera... nato... po m... oboro... s I... Pišto... ni je... Roz... z U... cah... je Roz... prva... za... OF... den... no... Fr... ko s... hrana... po... so Re... ana... v zlo... snen... chau... egovi... pa... je mrla...

Ker... ob... cam... se p... ju... ž... h... f... ko... zveč...

Janko Ažman

IV. JAHNO na Makalu

1

Priprave za odpravo so šle proti kraju, zato smo morali biti skoraj vsak dan v Ljubljani. Naše skladišče na gošpodarskem razstavišču je bilo že precej polno. Opremo in hrano smo dobivali vse do zadnjega dne in prav zato smo še zadnji dan pred odhodom vse to zlagali v zabojce.

Na letališče smo vso robo prepeljali s kamionom že zjutraj, da jo je carina lahko pregledala. Popoldne se nas je zbralo vseh 14 udeležencev že kakih dve uri pred odhodom. Vodja je bil Aleš KUNAVER, zdravnik Borut PIRC, trije znanstveniki Tone Wraber, Jure Kunaver in Janez Gregori nato še alpinisti Stane Belak-Srauf, Danilo Cedilnik-Den, Franc Stupnik-Cic, Matija Maležič-Matic iz Ljubljane, Marjan Manfreda-Marjon iz Bohinjske Bele, Janez Kunstelj z Jesenic pa še Janez Brojan-Bron in jaz iz Mojstrane.

Ker ji bilo pet ton prtljage preveč za Iljušina 18, smo na Brniku morali pustiti okrog 600 kg hrane, od tega mleko, sladkor, nekaj kompota in pivo. Poslovali smo se od številnih prijateljev in domačih

ter z dveurno zamudo vzleteli. Leteli smo pod zastavo Inex-Adria, preje pa je letalo spadalo k vojnemu letalstvu. Namesto stevardes smo imeli dva stevarda, ki sta nam kmalu po vzletu postregla z večerjo. Vsa posadka je štela 10 mož, prav gotovo pa niso bili vsi zaposleni. Po šestih urah smo pristali v Teheranu, glavnem mestu Irana, to je najbolj prometno letališče na vzhodu, saj vsaki dve minuti vzletijo ali pristane po en avion. Ure smo prvič morali premakniti naprej za 3 ure in pol, seveda se je to krepko poznalo tudi na dnevu. V letališki zgradbi smo morali počakati, da so rezervoarje napolnili z gorivom, potem pa smo odleteli do Karačija, eno večjih mest v Pakistanu. Pakistanci so zahtevali, da pristanemo predvsem zato, da smo plačali letališko takso, ki pa je bila zelo visoka. Iz Karačija smo leteli v New Delhi, glavno mesto Indije. Pokrajina pod nami je bila zelo pusta in gola. V Delhiju smo pristali okrog 17. ure popoldne po indijskem ali ob 13. uri po našem času.

V Kathmandu pa naši piloti z Iljušina niso upali leteti, češ, da je prekratka ori-

stajalna steza. No Indijci so bili zelo prijazni in prav hitro smo uredili s carino in letalsko družbo, da nam vso prtljago prepeljejo v glavno mesto Kathmanduj.

Ker pa gre pri teh ljudeh vse bolj počasi, smo se naselili v hotelu Akbar. Ker je bil hotel precej drag, smo šli večerjat v neko kitajsko restavracijo, kjer so nam zelo okusno pripravili piščance. Naslednji dan smo izkoristili za bežen ogled mesta. Ogledali smo si precej zanimivosti kot npr.: Rdečo trdnjavo, ostanke Delhija, dalje Nehrujev grob in sloviti bazar, kjer lahko kupiš prav vse. Zanimivo je videti svete krave, kako se sprehajajo tudi po najbolj prometnih ulicah. Proti večeru je začelo močno deževati, kar je pomenilo, da monsun še traja.

Osemnajstega avgusta nas je že zjutraj z delom prtljage odletelo sedem v Kathmandu. Drugi so morali ostati zato, da ne bi kak kos naše robo ostal v Indiji. V Kathmanduju smo se z Alešem, Sraufom, Tonetom, Cicom, doktorjem in Bronom naselili v hotelu Leo. Ostali bomo toliko časa, da se spet vsi zberemo in do-

bimo prtljago. Aleš je takoj stopil v akcijo, po ves dan je hodil po uradih in urejal razna dovoljenja. Ta čas pa smo si ogledovali to zanimivo mesto, polno templjev in pagod. V Kathmanduju vidiš tudi precej hipijev, ki se tu za mali denar lahko opijejo z mamili.

Ker iz Tahmanduja proti Himalaji ni ne cest ne železnice, lahko prideš samo s helikopterjem ali z manjšim avionom. Ker pa manjša letališča kot npr. v Tumlingtarju, kamor smo morali priti, nimajo ne telefonske in ne radijske zveze in ker zaradi monsuna tudi redna linija še ni bila vzpostavljena, sta tja skupaj z uradnikom Kathmandujskega letališča s helikopterjem odletela Wraber in Cic. Naloga je bila, da pregledajo letališče, če je sposobno za pristanek avionov. To je bilo nujno potrebno, če nismo hoteli izgubiti preveč časa.

Se isti dan smo zvedeli, da je letališče v redu in da sta naša fanta z opremo, kar jo je pač lahko nesel helikopter, ostala tam in urejata z nosači. Časa tudi mi nismo izgubljali, takoj smo uredili našo prtljago. Te dni smo spoznali tudi naše šerpe, kuharja in kuharska pomočnika.

Po štirih dneh bivanja v glavnem mestu Nepala smo 23. avgusta z Twinotermom — dvojno vidro, odleteli v Tumlingtar. Vsi smo pričakovali,

da bomo zagledali vsaj manjše mesto, vendar je bilo samo nekaj hiš, raztresenih okoli letališča. Naša fanta sta šotore postavila kar na letališču.

Tumlingtar leži na višini 520 m, zato je kraj zelo vroč, hladilo se ni niti ponoči. Ker smo naenkrat prepeljali samo četrtno naše prtljage (avion je bil premajhen), smo bili zopet obsojeni na čakanje. Ta čas, da smo se zopet vsi zbrali, smo se hodili kopat v reko Arun. To je ogromna reka, ki v času monsuna naraste tudi za tri metre. Po treh dneh le-nuharjenja smo bili zopet vsi skupaj, nosači pa so bili tudi že naročeni za naslednje jutro. Komaj smo že čakali, da se s te vročine umaknemo v hribe.

Zjutraj smo tovore razdelili nosačem, kar nam je zelo precej časa. Pri tem je pridno sodeloval tudi zvezni oficir, mož srednjih let, ki nam je tudi kasneje vedno rad pomagal. Dodeljen nam je bil od nepalske policije. Kar lepo je bilo videti dolgo kolono stošestdesetih nosačev in enajstih šerp, ki se je vijugala med koruznimi polji proti rečnemu gozdu. Do popoldneva smo prišli do vasi Kathbari na višini 1100 m. V vasi so imeli praznik neke boginje, zato smo se za ta dan ustavili za vasjo. Kaj kmalu smo imeli polno oboževalcev, nobeden se ni kaj dosti približal, tako, da se nam je zdelo kot bi bili v ži-

valski vrtu imeli svo cijo zbor...

Mre se je uri, so sm zli valne se je dolgo sem, moči vala, utraj lep sčen dne so hox jini bogro potu, ta nihče več sadu, o te so p loma dne post: sači, ka čepra smo kar ali n vodil po hribo, a k. skozi asi l proti, asi l sači, sko: upal, ami, lepo, žali smo, us čakal, a n je p, n vati, dež kaza, nam pijal. Ta pris, kar ljene, pije med, osač otroč, nos liko, t oz haj, poz bila, pa so sačel je zla d plač, n ji 28. gus marš. Zji

Bokal bil namreč rezervni oficir naš znanec. Bokala smo iskali prek Copove Jerce na Prehodih. Prehodi so ob cesti, ki iz Jesenic pelje v Planino pod Golico. Nadalje smo zvedeli, da je Bokal prijatelj Blaža Plinarja, po domače Parkelja s Prehodov. Po teh zvezah smo se že drugi dan blizu Prehodov dobili z Bokalom. Tako smo bili na Mirci prvi šteje partizani.

Prva skrb je bilo orožje, ki smo ga imeli skritega doma, a ga ni bilo časa vzeti s seboj. Jaz sem imel doma skrito puško in strelivo. Šavli pa italijansko karabinko in pol vreče pojcev. Tudi Kavčič je prišel s partizane brez orožja. Izdelali smo načrt in odšli v prvo vojaško akcijo: domov po svoje puške.

Najprej smo šli vsi štirje po šavljovo puško, naslednjega včera po Kavčičevo in nato še po mojo. Bokal je bil oborožen s puško-mavzerico. Pištolo mi je dal pokojni Jože Rozman z Ukove na Jesenicah. Jože Rozman je bil naša prva zveza in član odbora OF v tem delu Jesenic. Z ženo Frančko sta za nas zbiralala hrano in podatke. A kmalu so Rozmana aretirali. Umrli je v zloglasnem taborišču Dachau, njegova žena Frančka pa je umrla pred nekaj leti.

Kopati oblaki nad Jesenicami so se pobilskavali v soju žarjnih plavžarskih peči, ko smo zvečer s hriba zrlili na

Jesenice in premišljevali, kaj naj storimo. Pri kmetih zaradi terorja okupatorja ni bilo mogoče iskati bivališča.

Okoliščine so nas prisilile, da smo se lotili gradnje prvega urejenega partizanskega taborišča. Kraju, kjer smo postavili taborišče, se reče Sušje. To je v gozdu za Mirco. Zgradili smo ga v nizkem smrečju, ki je bilo tako gost, da sploh ni bilo prehoda. Raztezalo se je na površini pol hektarja. Okrog tega smrečja so bile visoke smreke. Do prvih hiš na Prehodih je bilo 20 minut hoda. Sredi tega smrečja smo v osmih kvadratnih metrih posekali vse smrečice in si uredili bivališče v obliki drvarske lope. Streha je bila iz lubja, le-to pa smo pokrili z vejami, da ne bi taborišča videli s Črnege vrha ali iz letala. Do bivališča smo si iz različnih smeri uredili tri dohode oziroma izhode. Vse tri smo maskirali s sveže posekanimi smrečicami, ki smo jih prej ošilili ter zasadili na umetno narejeno stezo. Pri vstopu ali izstopu iz taborišča smo te smrečice odstranili in jih za seboj takoj spet zasadili v zemljo. Z nobene strani se ni videlo, kje je vhod. V bližini bivališča je bil studenec. Kuhali smo zjutraj in zvečer. Kurili smo olupljena polena, da ni bilo dima. Čez dan smo lupili drva in počivali po napornih nočnih pohodih.

Se največ solidarnosti so pokazale ženske. — Tiste iz tobačne tovarne in iz Kolinske, je govoril.

Tudi železničarjev je bilo nekaj, pa dva ali trije iz tramvajske remize.

Delavce iz kovinarskih tovarn in delavnic bi lahko preštel na prste!

Onih orjakov iz mestne klavnice in hladilnice sploh ni bilo videti!

Pa iz plinarne, pa z vodovoda tudi ne!

Kisarji, mlinarji, svečarji so ostali doma v postelji pri babnicah ali pa šli žebati z babami v šestnajst ljubljanskih cerkva... V Žefa so se klesale neznančeve besede in ga celo prizadele, ko je govoril o mevhah in strahopetcih, ki gnojijo s svojo mevhasto strahopetnostjo svet, da gre tako bogato v rast bogatašem ter posvetnim in cerkvenim oblastnikom in velikašem.

Lahko so brez skrbi, da bi se jim ljudska revščina kdaj postavila po robu in terjala kaj več od njih kakor miloščino, ki jo dajejo revnim za njihovo delo.

— Pa jih prav to delo bogati. Ja, prav to delo, — je neznanec pribijal besedo za besedo v brezposelne in druge reveže, ki so čakali v vrsti na hrano, ki so jo delile nune.

Morda je neznanec čakal, da mu bodo pritrdjevali ali vsaj oporekali.

Oporekali mu niso, ker so najbrž prav tako kakor Žef čutili, da je govoril resnico.

Pritrdjevali pa mu tudi niso upali, ker so se bali, da jim nune potem ne bodo hotele dati juhe.

Bili so prepričani, da bo nuna zapodila neznanca, ko se bo prirnil do kotla.

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

Pa ga ni. Nalila mu je juho, celo več kakor drugim, toda ko je jedel, sta se od nekod vzela dva žandarja, ki jih je bilo včeraj v Ljubljani za celo vojsko (vsaj Žefu se je tako zdelo), in stopila k nuni pri kotlu in jo nekaj vprašala, nuna pa je samo z zajemalko pokazala na neznanca.

Potem sta žandarja stopila k neznancu in ga uklenila.

»Nič zato, bom vsaj nekaj časa živel na državne stroške,« je neznanec mirno vstal in šel z žandarjema.

— Zakaj ste ga ovadili, — bi Žef najraje stopil k nuni, a je molčal kot drugi.

Tudi zaradi tega mu je sedaj neprijetno v Goričnikovi bližini.

Ne smel bi molčati, čuti sedaj mnogo bolj kakor včeraj. Moral bi stopiti k nuni in ji povedati, da ni storila prav. Neznanec je bil vendar brez posla! Nesrečen! Najbrž že naveličan brezupnega beganja za delom, svoje nesreče ni mogel več molče prenašati. Šel je na demonstracijo, pa je videl, kako malo mar je brezposelnost tistim, ki imajo delo in kruh. Zato je preklinjal vse od kraja. Tiste, ki se demonstracije niso udeležili, pa do boga in njegovih ljubljanskih cerkva, ki jih je v mestu več kakor tovarn in ki so vse tako bogato opremljene, da je revščina, ki vanje zahaja v tem blesku videti še bolj uboga, še bolj revna...

Da, nuni bi moral reči, da včasih v človeku prekipi, če ne vidi nobenih izglede za prihodnost, saj bi tudi sam ne prenašal te prekleto ponižujoče revščine, ko bi ne imel možnosti, da se bo izučil za ključavničarja in potem ostal v tovarni.

Sicer pa ga včeraj dogodek z neznancem ni tako peklil, kakor ga peklj sedaj. Tudi neznančevi očitki tistim, ki bi se po njegovo morali udeležiti demonstracije, pa se niso, bi ga ne prizadeli, tako živo, ko bi se ne spomnil Goričnika, zaradi katerega se je nameraval udeležiti demonstracije, potem pa se je zgodilo drugače.

»Zdaj se seveda drži, kakor da me ne pozna. Ja, kakor da bi me nikoli ne videl.«

Žef od strani opazuje svojega nadrejenega delavca, h kateremu ga je dodelil mojster in ki je (tako govorijo) vzgajal že vrsto odličnih ključavničarjev. Med njimi so se baje nekateri povzpeli celo do samostojne obrti ali pa našli zaposlitev v večjih tovarnah, če jih niso mogli obdržati tu. Dva sta baje odšla na Jesenice h kranjski industrijski družbi, kjer sta baje precej bolje plačana, kakor je tu Goričnik, ki ga ima celo mojster Hostnik za najboljšega delavca v obratu.

Lastniki (tudi to Žef ve) ga ne marajo, a je tako sposoben, da ga trpe.

Lastnikom namreč ni več, ker je Goričnik pri delavskih zahtevah tako oster in nepopustljiv.

Nekateri delavci šepetajo, da je komunist, čeprav Žef ni slišal iz Goričnikovih ust še nobene besede o komunizmu.

»Le ve veliko.«

Včasih pripoveduje, kako živijo delavci po drugih državah na svetu. O komunistih ali o čem podobnem pa ga Žef še ni slišal.

Tudi v soboto ne, ko so se delavci v opoldanskem odmoru pogovarjali o sodnem procesu proti komunistom v Zagrebu.

Menda ni rekel nobene besede?

Ja, samo poslušal je.

Šele potem ko so se začeli pogovarjati o vedno večji draginji in še večji brezposelnosti, se je vmešal v njihov pogovor. Rekel je, da bi se morali s danjim razmeram postaviti delavci po robu.

— Postaviti vsi kakor eden!

Nato pa je dejal, da se bodo delavci drugih tovarn udeležili demonstracije in da bi bilo pošteno, da bi se jih udeležili tudi iz njihove tovarne že zaradi same solidarnosti.

»Vsaj za enega! Vsaj kakor eden!« ponovi Žef Goričnikove besede.

Ta besede ga ne izpustijo iz klešč.

Brez dvoma, Goričnik je pričakoval tudi od Žefa, da se bo udeležil demonstracij.

»In zdaj mi kajpak zameri.« Prav tako kakor drugim, ki so raje ostali doma... »O, ko bi vedel,« vzdihne Žef.

Goričnik prav gotovo ne ve ničesar o njegovem pasjem življenju pri gospodu Alešu.

Morda bi drugače sodil, ko bi vedel, da se zanj, za vajenca Zefa Štivalca, začel dan že ob štirih zjutraj, velikokrat pa še prej.

In zanj niti nedelje ni!!

Ali se ni včeraj vse od rane ure zjutraj pa do trenutka, ko se je gospod odpeljal z Matijo neznanom, mudil s kurjenjem, s Kunom in gospodom, potem pa stekel v zavetišče kosit in se skoro prav tako naglo vrnil, se lotil drgnjenja in loščenja parketa, pospravljanja gospodove delovne sobe?

In kakšen nered je bil zaradi gospe, ki jo je gospod najbrž zapodil, ker mu je velel, da mora celo ono dragoceno sliko z vsemi drugim papirji in gošpejinimi fotografijami odnesti na smetišče ali pa zažgati.

In prav v tej sobi se je zamudil največ, ker ni v celoti izpolnil gospodovega naročila, saj ni ne gospejine slike ne njenih fotografij vrgel med smeti, pa tudi nekatere gospejine razglednice je shranil, saj so bile z vseh koncev sveta: Peterburg, Moskva, Dunaj, Budimpešta, Berlin, Pariz...

»Kako velika mesta! Vražje veliko sveta je vide-la...«

Tako si je rekel včeraj in si pravj tudi ta hip, zraven pa zardi, ker so ga še bolj kakor mesta na razglednicah privlačevale gospejine fotografije.

Na nekaterih je bila gospa skoro popolnoma gola in Žefu je bilo sladko, ko jih je gledal.

»Naj jo vzame vrag, lepa pa je bila zares!«

Tudi zdaj Zefa spreleti vročica, saj so mu tiste fotografije ostale živo v spominu. Le tega ne more razumeti, zakaj se je tako rada slikala v cirkuškem okolju.

»Najbrž gosposke muhe!«

**Dopisujte
v
Železarja**

valsker vrtu. Tudi doktor je imel to svojo prvo ordinacijo na prostem.

Mrak se je spustil že ob 20. uri, zjutraj smo kaj kmalu zlezli v stalne vreče, z vasi pa se je bligo slišala vesela pesem. Noči je malo deževalo, zjutraj pa je bil spet lep sočen dan. Vse popoldne smo hodili po lepi pokrajini z ogromnimi pipoli ob poti. Ta ogromna drevesa nihče ni vedel, kdo jih je nasadil ob tej magistrali, kot so jih domačini rekli. Popoldne je postalo separeno in nosači so kaj kmalu zaostali, čeprav smo jih zjutraj pustili kar dosti naprej. Pot nas je vodila po grebenu nižjega hriba, na kar smo se spustili skozi zelo slikoviti pragozd proti vasi Dhaje 920 m. Nosači so skozi te gozdove niso upali jami, zato so se kar lepo držali skupaj. Blizu vasi smo se ustavili, težko smo čakali na nosače s šotori, ker je prvi močno začelo deževati. Dežjem pa so se prikazale nam do tedaj neznane pijavke. Ta mala živalca se ti prisesla kamorkoli in neusmiljeno pije kri. Ker so bile med nosači tudi ženske in otroci, nosili pa so prav toliko kot ostali, so zadnji prihajali pozno v noč. Ker je bila čapa res precej dolga, so se začeli upirati, Aleš jim je za dan obljubil dvojno plačilo jih s tem pomiril.

28. avgusta je bil tretji dan marša. Zjutraj je dež prene-

Izvoljeni samoupravni organi

(Nadalj. s 4. str.)

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

Na podlagi določil statuta Železarn in poslovnika za delo delavskega sveta Železarn, razglašajo volilna komisija izid volitev z dne 15. junija 1973 v TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT:

Vpisano v volilni imenik 1872.

Glasovalo volilcev 1621 ali 87 %.

Za DELAVSKI SVET TOZD VZDRŽEVANJA, ENERGIJE IN TRANSPORTA je bilo oddanih 1531 veljavnih glasovnic ali 95 %.

Izvoljeni so:

1. BURJA ANTON st.	v stroj. del.
2. FERJAN IVAN	v stroj. del.
3. JURAN IGNAC	v stroj. del.
4. LAKOTA ŽIVKO	v stroj. del.
5. SVETINA FRANC	v stroj. del.
6. BERNIK JOŽE	v stroj. vzdržev.
7. CERKOVNIK FRANC	v stroj. vzdržev.
8. FABJANIČ LUKA	v stroj. vzdržev.
9. FEKNER STANISLAV	v stroj. vzdržev.
10. LAVTAR DUŠAN	v stroj. vzdržev.
11. MARKELJ JANEZ	v stroj. vzdržev.
12. POLAJNAR VALENTIN	v stroj. vzdržev.
13. ROZMAN JANEZ	v stroj. vzdržev.
14. TUSAR IVAN	v stroj. vzdržev.
15. ULČAR MARJAN	v stroj. vzdržev.
16. BAK inž. DUŠAN	v VEN
17. KNIFIC DRAGO	v VEN
18. PETRIC FRANC	v VEN
19. PINTAR ANTON	v VEN
20. RAVNIHAR ANTON	v VEN
21. HOČEVAR JANEZ	v RTA
22. BEVC IVAN	v gradbenem vzdr.
23. KOZJEK TILÉN	v gradbenem vzdr.
24. SVETINA BOGOMIR	v strugarni valj.
25. SIRC RUDI	v ETE
26. ŽAGAR ANTON	v ETE
27. FRELIH JANEZ	v PIV
28. SMOLEJ VIKO	v PIV
29. GRAH STEFAN	v transportu
30. KISIČ PETER	na transportu
31. KOSIR DRAGO	na transportu
32. LAVTAR LEOPOLD	na transportu
33. LENAR JOŽE	na transportu
34. POGAČAR CIRIL	na transportu
35. ROBIC VINCENC	na transportu

Za odbor za KADRE IN MEDSEBOJNE ODNOS V TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT je bilo oddanih 1513 veljavnih glasovnic ali 93 %.

Izvoljeni so:

1. BERNIK FRANC
2. FERJAN ANGELA
3. INGLIČ IVAN
4. JURAN IGNAC
5. KAVČIČ ANTON
6. ODAR JANEZ
7. PESTOTNIK SREČO
8. PETEK BRANKO
9. SOKLIČ ALEŠ

Za KOMISIJO ZA KRŠITEV DELOVNE DOLŽNOSTI V TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT je bilo oddanih 1521 veljavnih glasovnic ali 94 %.

Izvoljeni so:

1. DROLC MARJAN
2. KALAN FRANC
3. MRAC VIKTOR
4. PETAC MIRKO
5. PETERMAN JANEZ
6. PINTAR ANTON

Za DELEGACIJO DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE JESENICE V TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT je bilo oddanih 1532 veljavnih glasovnic ali 95 %.

Izvoljeni so:

1. BRELIH inž. FRANC
2. DOLANC MARKO
3. GASAR DAMJAN
4. GRINTOV JOŽE
5. KLINAR JOŽE
6. KLINAR VALENTIN
7. LAH FRANC
8. LEBAN IVAN
9. PETERNEL JANEZ
10. PIKON inž. JANEZ
11. SOKLIČ inž. JAKA
12. SLIBAR JOŽE
13. SULIGOJ MILAN
14. VISTER CIRIL

Za delegacijo SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE iz TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT je bilo oddanih 1512 veljavnih glasovnic ali 93 %.

Izvoljena sta bila:

1. BREGANT ALBIN
2. FON FRANCI

OZD SKUPNE SLUŽBE

Na podlagi določil statuta Železarn in poslovnika za delo delavskega sveta Železarn, razglašajo volilna komisija izid volitev z dne 15. junija 1973 v OZD SKUPNE SLUŽBE:

Vpisano v volilni imenik 1172.

Glasovalo volilcev 1045 ali 86 %.

Za DELAVSKI SVET OZD SKUPNE SLUŽBE je bilo oddanih 1000 veljavnih glasovnic ali 100 %.

Izvoljeni so:

1. KLINAR TOMAZ	v TKR
2. KNAFLIC MAJDA	v TKR
3. RAZINGER ZORAN	v TKR
4. SOK NIKO	v TKR
5. STOČKA ing. BOGDAN	v TKR
6. ZAVELJČINA inž. LADO	v TKR
7. AZINOVIC MLADEN	v skupnih službah
8. BERGLGES LUDVIK	v skupnih službah
9. HRIBAR ANTON	v skupnih službah
10. IVANOVIC MILANA	v skupnih službah
11. KAVČIČ ANICA	v skupnih službah
12. KEMPERLE JANKO	v skupnih službah

13. KERO BOŽO	v skupnih službah
14. KLEČ JAKA	v skupnih službah
15. KREJČ ZORAN	v skupnih službah
16. KRZNARIČ MATO	v skupnih službah
17. PERNUS JOŽE	v skupnih službah
18. PETERMAN PRIMOŽ	v skupnih službah
19. POKLUKAR ANICA	v skupnih službah
20. ROLC CVETO	v skupnih službah
21. SMOLEJ ZDRAVKO	v skupnih službah
22. SVETLIN DANILO	v skupnih službah
23. ŠKETA inž. MARTIN	v skupnih službah
24. VIDIČ inž. TONE	v skupnih službah
25. VISTER STANKA	v skupnih službah
26. ZVEGELJ VALENTIN	v skupnih službah
27. PLATNAR FRANC	v družbeni prehr.

Za ODBOR ZA KADRE IN MEDSEBOJNE ODNOS V OZD SKUPNE SLUŽBE je bilo oddanih 1014 veljavnih glasovnic ali 100 %.

1. BOHINC RUDI
2. CIGAN STEFAN
3. FALETIČ JANEZ st.
4. GRZETIČ HELENA
5. MIKO JANEZ
6. PODGORSEK MIRO
7. STARE ALOJZ
8. VALTER VLADO
9. VULELIJA STANKA

Za KOMISIJO ZA KRŠITEV DELOVNE DOLŽNOSTI V OZD SKUPNE SLUŽBE je bilo oddanih 1017 veljavnih glasovnic ali 100 %.

Izvoljeni so:

1. BLENKUŠ ANDREJ
2. DIVJAK GABRIJEL
3. LACKER JURIJ
4. PACNIK BRANKO
5. SODJA ALOJZ
6. ZAJC ALOJZ

Za DELEGACIJO DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE JESENICE V OZD SKUPNE SLUŽBE je bilo oddanih 1028 glasov ali 100 %.

Izvoljeni so:

1. AZMAN inž. EMIL
2. BELČIČ FRANC
3. DRAKSKOBLER IVAN
4. DORNIK MILAN
5. KLINAR MAKŠ
6. KLINAR PAVEL
7. KOBENTAR inž. JOŽE
8. KOKALJ JOŽE
9. KOS inž. ANTON
10. MEŽNARC VINKO
11. RAZINGER mag. inž. ANTON
12. SODJA JOŽICA
13. URBANČ FRANC
14. ZUPAN MITJA

Za delegacijo SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE iz OZD SKUPNE SLUŽBE je bilo oddanih 1010 veljavnih glasovnic ali 100 %.

Izvoljena sta bila:

1. JAVORNIK MARIJA
2. POGACNIK FRANC

Predlog prioritetnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, ki so zaposleni na ključnih delovnih mestih

Na podlagi členov 19, 20, 21 in 22 pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarn Jesenice, objavlja oddelček za družbeni standard pri kadrovskem sektorju, predlog prioritetnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, ki so zaposleni na ključnih delovnih mestih v železarni Jesenice. Predlog prioritetnega vrstnega reda prosilcev stanovanj je bil sestavljen na podlagi pismenih predlogov obratovodstev in direktorjev sektorjev, ki so bila posredovana vodstvu kadrovskega sektorja. Pristojna služba bo predlog prioritetnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, ki zasedajo ključna delovna mesta, skupno s predlogom splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj za leto 1973 posredovala odboru za življenjske pogoje in rekreacijo v potrditev.

Kadrovski sektor
Oddelek za družbeni standard

Tek. št.	Priimek in ime	Delovna štev.	Naziv obrata	Točke po pravilniku	Uvrstitev v spl. vrst. redu	Leto vložitve	Vrsta stanovanja
1.	Urbas Valentin	06850	martinarna	347	5	1972	trosobno
2.	Šuler Kazimir	24234	strojno vzdrževanje	260	46	1972	trosobno
3.	Brezigar Bogdan	23151	transport	240	66	1970	dvosobno
4.	Lavtižar Vito	24815	žičarna	230	108	1971	dvosobno
5.	Pivač Fehim	24427	transport	230	109	1971	dvosobno
6.	Šenveter Ivan	25860	strojno vzdrževanje	225	130	1971	dvosobno
7.	Crnkčič Fadil	25227	elektro jeklarna	220	145	1969	dvosobno
8.	Kovačič Janez	24955	elektro jeklarna	219	159	1969	trosobno
9.	Čepka Franc	24149	valjarna 2400	209	194	1965	enosobno
10.	Berglez Ludvik	81547	F R S	205	210	1971	garsonjer
11.	Molan Ivan	81468	V E N	190	266	1971	garsonjer
12.	Miko Janez, dipl. inž.	81526	S E O P	190	275	1972	dvosobno
13.	Potočar Franc	23061	kadrovski sektor	182	308	1968	dvosobno
14.	Kristan Emil	81595	F R S	180	317	1972	dvosobno
15.	Tubič Ibrahim	26590	elektro jeklarna	140	382	1970	dvosobno
16.	Demšar Marjan, dip. inž.	81271	elektro jeklarna	120	399	1972	trosobno
17.	Miklič Anton	81573	valjarna Bela	104	411	1967	dvosobno
18.	Kofol Janez	81268	S E O P	100	414	1971	dvosobno
19.	Kos Anton dipl. inž.	81504	S E O P	62	424	1972	trosobno

Kozara, Petrova gora, Jasenovac, trije pomniki naše revolucije

Prvega res dobro organiziranega dvodnevnega izleta, v doslej pri nas le malo znane kraje Korduna in Like, se je udeležilo 23. in 24. junija 45 članov ZZB NOV z nekaterih krajevnih organizacij jeseniške občine. Udeležencem bo ostal v trajnem spominu vtis, katerega so dobili na tem potovanju po krajih, kjer so bile v NOV herojske borbe, ki so zahtevale ogromne žrtve za našo svobodo.

Obiskali smo Petrovo goro, kjer je bila 26. oktobra 1941 prva seja glavnega štaba NOV Hrvatske in kjer se je organiziral upor Korduna in Like. Tu je bilo v času okupacije več partizanskih bolnic in raznih delavnic ter tiskarna. Šele ko poslušas razlago in si ogleduješ razne še dobro ohranjene objekte, občutiš vso veličino težkega boja za svobodo in neodvisnost. Ohranjeni so še nekateri podzemski bunkerji, kamor so skrivali težke ranjence v primerih napada, skromne lesene hišice za bolnike in ranjence s slikami požrtvovalškega osebja, ki je reševalo človeška življenja v najtežjih pogojih.

Isti dan smo si ogledali znano koncentracijsko taborišče Jasenovac. Lepo urejen muzej z bogato zgodovinsko dokumentacijo priča o vseh grozotah, katere so se tu dogajale. Tu je bilo pobitih na najbolj nečloveški način na tisoče ljudi od otrok do starcev. Med njimi je bilo tudi okoli 100 Slovencev. Ob veličastnem spomeniku smo položili venec občinskega odbora ZZB NOV Jesenice.

V muzeju smo poslušali razlago o vseh dogajanjih v

tem taborišču, gledali pa smo tudi kratek film, ki dokumentarno prikazuje nečloveške razmere ter trpljenje in umiranje tisočev naših ljudi.

Naslednji dan, po prenočevanju v Bosanski Dubici, smo se napotili na območje Kozare, ki je proglašeno za nacionalni park. Na Mrakovici, vrh Kozare, kjer je najveličastnejši spomenik padlim borcem in pobitemu civilnemu prebivalstvu iz območja Kozare, visok je 33 metrov, smo šele prav dojeli pomen teh krajev v času narodnoosvobodilne vojne. Spomenik ponazarja vso mračnost okupacije in grozodejstev sovražnika, obenem pa veličino odpora in vere v zmago podjarmljenega ljudstva. Na spominskih obeležjih so imena okoli 10.000 padlih borcev na tem območju, borcev z vseh republik in pokrajin naše države. Poleg padlih borcev je bilo pobitih na tisoče civilnih prebivalcev, med njimi 11.000 otrok, nekateri od teh so umrli na prsih svojih mater.

Smrtna nesreča v Završnici

Na Jesenicah se je razširila novica, da se je na TRIM stezi v Završnici smrtno ponesrečil Janez Janša iz Dovjega. Vendar pa vest ne ustreza resnici, saj je ponesrečeni 26-letni Janša izgubil življenje pri padcu v globino, ko je plezal v skalovje na levi strani Završnice. Znano pa je, da je TRIM steza na desni strani Završnice. Janša je padel v globino 15 metrov in kasneje umrl v jeseniški bolnišnici.

»Oj Kozaro, ne treba ti kiše heroji te krvlju natopiše«, tako pravi pesem o Kozari.

Na povratku smo sklenili, da to ni bil zadnji obisk teh zgodovinskih krajev iz narodnoosvobodilne borbe. Posebno našo mladino bi morali usmerjati na ta področja, da bi tako spoznala, v kako težkih razmerah se je ustvarjala nova socialistična Jugoslavija. Na tem obisku smo lahko ugotavljali, da množice ljudi in med njimi veliko mladine, z vseh krajev prihaja na ta območja, ter se seznanja z našo borbeno preteklostjo.

S. S.

Krajevni praznik Žirovnice in okolice

V počastitev krajevnega praznika žirovniškega področja, 1. julija, ko se spominjamo ustrelitev 29 talcev v Mostah, so družbenopolitične organizacije pripravile več prireditev. V ponedeljek, 25. junija so obiskali starše padlih v NOB, v torek je bila slavnostna seja krajevnih skupnosti, v sredo so k spomeniškim obeležjem položili cvetje in vence, včeraj so zakurili kresove, danes ob 18. uri pa bodo gasilci iz tega območja imeli mokro vajo v Doslovčah. Jutri je na sporedu več športnih tekmovanj, v Rodinah se bodo pomerili v odbojki, v Žirovnici pa v namiznem tenisu.

Osrednja prireditev bo v nedeljo, 1. julija ob 9. uri pri obnovljenem obeležju talcev v Mostah.

Ker so gasilci iz Smokuča svojo prireditev zaradi slabega vremena prejšnjo nedeljo odpovedali, bodo imeli slavnosten prevzem nove motorne brizgalne in vrtno veselico to nedeljo, 1. julija popoldan. Ob tej priliki bo gasilska parada, v kateri bodo sodelovali člani gasilskih društev jeseniške in radovljiške občine.

B.

Izvolili smo nove samoupravne organe — volišče na kadrovskem sektorju

Sodelavcem — dopisnikom ŽELEZARJA

XI.

ZAKON O JAVNEM OBVEŠČANJU

V našem zadnjem sestavku smo obljubili, da bomo zaključena razmišljanja, ki so namenjena našim sodelavcem, ki bolj ali manj redno dopisujejo v Železjarja, posvetili letos februarja sprejetemu slovenskemu zakonu o javnem obveščanju in novinarskemu kodeksu. Ker zakon že sam vsebuje nekaj odločb, ki sodijo v novinarski kodeks, oziroma ker iz omenjenega zakona mora tudi izhajati novinarski kodeks, spregovorimo najprej o zakonu. Za uvod si oglejmo dva najpomembnejša uvodna načela iz zakona:

»Svoboda obveščanja in pravica do obveščanja sta temeljna pogoja za samoupravljanje občana in delovnega človeka ter za njuno kvalificirano sodelovanje o družbenih zadevah. Zato SR Slovenija pospešuje podružabljanje javnega obveščanja in odpravljanje slehernega monopola obveščnosti s tem, da krepi vlogo in vpliv občana in delovnega človeka v procesih obveščanja ter poglobljanja odgovornosti virov in sredstev javnega obveščanja do njiju.«

In dalje:

»Dejavnost javnega obveščanja v SR Sloveniji vsebinsko opredeljuje socialistična samoupravna družbena ureditev. Poglavitni smoter te dejavnosti je uveljavljanje, utrjevanje in razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov in neposredne

socialistične demokracije, enakopravnosti, enotnosti in solidarnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti ter mednarodnega sodelovanja na načelih miroljubnega in ustvarjalnega sožitja.«

Oba uvodna najpomembnejša določila izmed šestih, zelo nazorno razlagata bistvo zakona o obveščanju in delovanju vseh dejavnikov obveščanja. Predvsem drugi citat je izredno pomemben za novinarje in založniške hiše oziroma uredništva časopisov, ker jasno opredeljuje okvir delovanja novinarjev oziroma uredništev in drugih informacijskih ureditev. Z drugimi besedami bi lahko zapisali, da dopisniki, novinarji, uredništva in drugi informacijski mediji morajo pri oblikovanju svojih informacij izhajati iz tega okvira delovanja oziroma služiti tem temeljnim načelom javnega obveščanja. To pa je velika družbenopolitična odgovornost tudi vsakega posameznika, poklicnega ali nepoklicnega novinarja, ali njegove informacije, prispevki služijo tem osnovnim, poglavitnim smotrom. Poudarjam poklicnega in nepoklicnega novinarja, ker je to tudi temeljna odločba novinarskega kodeksa, ki nepoklicnega novinarja ne prizadeva, prizadeva pa ga zato zakon.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije je po zakonu tisti dejavnik, prek katerega lahko delovni ljudje in občani pospešujejo svojo vsestransko in objektivno obveščenost ter oblikujejo in uresničujejo pravila socialističnega obveščanja vseh dejavnikov obveščanja. Delovni ljudje

in občani pa imajo tudi pravice, da svobodno obveščajo javnost o svojih stališčih, mnenjih in pogledih, na drugi strani pa, da so objektivno obveščeni o dogajanjih na vseh področjih življenja doma in v tujini. Seveda ta pravica izhaja iz preje citiranih uvodnih načel, ki zadevajo tudi občana ali delovnega človeka kadar izražata svoja stališča, mnenje in poglede. Objektivno obveščanje pa seveda ponovno zadeva dopisnika — novinarja, ki javnosti posreduje tako ali drugačno informacijo. Nekateri, predvsem nepoklicni dopisniki se večkrat ne zavedajo odgovornosti pred zakonom o objektivnosti obveščanja, občani in delovni ljudje, ki so jim neobjektivne informacije namenjene, pa v takih primerih ne izkoristijo svoje javne tribune — SZDL za kritiko takega dopisnika in zahteve po njegovi družbeni odgovornosti.

Po zakonu o javnem obveščanju imajo: »Delovni ljudje in občani pravico biti obveščeni o delu družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih in družbenih organizacij, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter društev in imajo zato pravico dostopa do vseh virov sporočil ob pogojih, ki jih določa zakon.« To pa so primeri, o katerih bomo pisali prihodnjič, zaradi katerih bi lahko prišlo do zlorabe svobode obveščanja.

Srebro za pihalni orkester jeseniških železarjev

V Portorožu je bilo v soboto, 23. junija zvečer zaključeno IV. tekmovanje pihalnih orkestrów Slovenije, ki ga organizirajo ZKPO Slovenije, Združenje pihalnih orkestrów Slovenije in Zavod za turizem v Portorožu. Na tekmovanju je sodeloval tudi letos pihalni orkester jeseniških železarjev, ki je pod taktirko dirigenta Rada Kleča osvojil 436,5 točk od 500 možnih in s tem srebrno odličje. Brez dvoma to pomeni v izredno hudi konkurenci lep uspeh, s katerim smo lahko zadovoljni.

Letošnje republiško tekmovanje pihalnih orkestrów je bilo prvič izvedeno po novem sistemu. Vsi pihalni orkestri so morali nastopiti predhodno na kvalifikacijah in le najboljših 12 iz Slovenije se je uvrstilo na zaključni prireditvi. Predtekmovanja so bila v mesecu maju v Kranju, Velenju, Mariboru, Ormožu, na Ravnah, v Piranu in Ribnici. Skupno je sodelovalo na teh prireditvah 35 pihalnih orkestrów z okoli 1400 godbeniki amaterji iz vse Slovenije.

Vsak pihalni orkester je na finalnem srečanju nastopil s tremi skladbami od katerih je bila ena predpisana, ocenjevani pa sta bili dve. Vse orkestre je ocenjevala posebna strokovna mednarodna komisija v sestavi: podpolkovnik Pavle Brzulja, dirigent iz Ljubljane, prof. Peter Lipar — skladatelj iz Kranja, doc. dr. Leon Mariewicz, kritik iz Katowic na Poljskem, Vilina Marković, skladatelj iz Zagreba in Gvido Učakar, dirigent iz Ljubljane. Med najboljših 12 orkestrów so se uvrstili: pihalni orkester železničarskega prosvetnega društva France Prešeren iz Celja, pihalni orkester iz Pirana, pihalni orkester iz Vevč, pihalni orkester občine Kranj, delavski pihalni orkester Zagorje ob Savi, pihalni orkester glasbene šole Ormož, rudarska godba rudnika lignita Velenje, pihalni orkester Litostroj Ljubljana, pihalni orkester ravnstevskih železarjev, pihalni orkester jeseniških železarjev, pihalni orkester KUD Pošta Maribor in delavska godba iz Trbovelj.

V skupni razvrstitvi je prvo mesto osvojila odlična delavska godba iz Trbovelj, ki že več let drži vodilno pozicijo na tem področju in se odlikuje z izredno kvaliteto in uigranostjo. Drugo mesto je kot že mnogokrat pripadlo pihalnemu orkestru ravnstevskih železarjev, ki se edini lahko enačijo z godbeniki iz Trbovelj. Tretje mesto je osvojila rudarska godba rudnika lignita Velenje, ki je v zadnjih letih izredno napredovala in se priključila vodilnim pihalnim orkestróm v Sloveniji. Na odlično četrto mesto se je uvrstil pihalni orkester jeseniških železarjev.

Ta rezultat je povsem realen in tudi trenutno predstavlja novo vrednost, ki jo orkester kot tak ima in kaj več od njega v tako hudi konkurenci nismo mogli pričakovati. Zato veljajo orkestru iskrene čestitke za ta uspeh, z željo, da še v naprej držijo korak z najboljšimi v Sloveniji.

Na naslednjih mestih so pihalni orkester iz Vevč, pihalni orkester občine Kranj, pihalni orkester Zagorje ob Savi itd.

Brez dvoma je nastop na republiškem tekmovanju predstavljal za vsakega godbenika veliko doživetje in odgovornost. Nastopili smo v dvorani, ki lahko sprejme 500 poslušalcev in je arhitektonsko popolna ter zelo akustična. V takem okolju naš orkester še ni nastopil. Poslušalci, ki so skoraj popolnoma zasedli dvorano, so bili zelo navdušeni in so vsak orkester nagradili z dolgo trajnim ploskanjem.

Morda bo kdo ob uvrstitvi orkestra jeseniških železarjev imel pripombo. Vendar pa kvalitetna primerjava z orkestrom iz Trbovelj, ki ima v svojih vrstah, poleg izvrstnih glasbenih, tudi take kot sta klarinetista Zupan in Tržan, je skoraj nemogoča. Tehnično izvajanje skladb je bilo tako popolno, da to ne predstavlja samo vrhunske kvalitete amaterskega orkestra, pač pa sega že med izredno močne orkestre profesionalnih glasbenikov. Tako kvaliteto je orkester dosegel z načrtnim in dolgoletnim šolanjem kadrov, od nižje glasbene šole, do akademije. Jasno je, da ti glasbeniki čutijo veliko odgovornost do orkestra pri katerem so se učili prvih taktov in prvih tonov. Čeprav so zaposleni v drugih krajih, predvsem v Ljubljani, so še vedno aktivni člani pihalnega orkestra in v njem tudi redno sodelujejo. Pri tem velja omeniti še izredno kvalitetenega dirigenta Mihaela Gunzka, rednega profesorja na glasbeni akademiji, potem je jasno, da je vsak komentar o kvaliteti tega orkestra odveč.

Edini orkester, ki še lahko konkurira Trbovelčanom, so godbeniki iz Raven, ki pod strokovnim vodstvom Jožeta Hermana sigurno predstavljajo drugo velesilo med amaterskimi pihalnimi orkestri. To so dosegli z načrtnim vzgajanjem kadrov prek glasbenih šol. V tem orkestru sodelujejo tako profesorji, ki poučujejo gojence na glasbeni šoli, kot gojenci, ki so s svojim znanjem zaslužili mesto v orkestru. Tako se v tem orkestru združuje zrelost in mladostna svežina v celoti, ki ji med amaterji skoraj ni primere. Poleg tega moram poudariti tudi zelo dobre delovne pogoje, saj ima orkester svoj dom z dvorano za vaje in kulturnimi prostori, kjer se godbeniki sestajajo. Kvaliteta pri takem delu ne more izostati.

Naimočnejši vtis pa je me-

ni zapustil pihalni orkester iz Velenja. Morda predvsem zato, ker se je kot meteor prebil v sam kvaliteten vrh amaterskih orkestrów v Sloveniji. Predvsem mi je pri tem orkestru všeč svežina in mladostni polet, saj je povprečna starost orkestra le 24 let, kar mu ob kvalitetnem delu obeta še lepo prihodnost. V zelo moderni zasedbi, s povsem novimi instrumenti, med katerimi je največ občudovanja vzbudil velik susafon ter izredno kvaliteto, si je zasluženo priigral tretje mesto. Videti je, da najmlajšemu mestu Slovenije ta orkester zelo veliko pomeni in mu nudi vsestransko pomoč tako po strokovni plati kot tudi materialno. Iz vsega tega lahko povzamemo, da z dobrimi odnosi in kvalitetnim delom ter dolgoročnim vzgajanjem kadrov, uspehi ne morejo izostati.

In kako je na Jesenicah? Orkester ima še dovolj volje za delo, vendar se bori z velikimi težavami, ki jih omejenji orkester sploh ne poznajo. Še sedaj nimamo rešene statusa dirigenta, ki dela z orkestrom samo z dobro voljo in ne vemo kako bomo delali naprej, če bo orkester zapustil. Ravno tako tudi ni načrtnega dela pri vzgoji kadrov, ki bi zamenjali starejši. Tudi z glasbenimi pedagogi nimamo dovolj stikov, kaj šele da bi ti kvalitetno orkester okrepili in tako doprinesli k še večji kvaliteti.

Nujno bo v najkrajšem času rešiti ta dva pereča problema, predvsem vprašanje dirigenta, ki bi moral biti profesionalno zadolžen za delo z orkestrom. Tudi za naraščajočo bomo morali skrbeti bolj intenzivno in kvalitetno, če se bomo hoteli priključiti vodilnim orkestrom. Če na ta način lahko zagotovimo nadaljnji kvaliteten razvoj orkestra, ki to nedvomno tudi zasluži, saj velja za najstarejšega na področju Slovenije in bo prihodnje leto slavil enkratno jubilej — 100-letnico svojega obstoja in glasbenega dela na čisti amaterski osnovi.

inž. M. Skube

Mednarodno leto knjige podaljšano na 1973

Na XVII. generalni konferenci UNESKA, so aprila letos sprejeli sklep, da se mednarodno leto knjige podaljša na leto 1973. To podaljšanje ni formalnega značaja, ampak ima globok vsebinski pomen ob vedno večjem spoznanju, da je knjiga najpomembnejše pa tudi najplemenitejše sredstvo, ki ni vezano na kraj in čas izobraževanja širokih ljudskih množic, za njihovo humanizacijo, dvig narodne zavesti, za spoznavanje napredne in humane ideje, za spoznavanje ljudi, ljudstev in narodov ter za njihovo medsebojno zблиževanje.

Akcije, ki naj bi iz tega izhajale, ne bi smele biti manifestativne ali kampanjske, ampak morajo v naše delo, v delo kulturno prosvetnih in družbenopolitičnih organizacij vnesti trajno in redno skrb za popularizacijo dobre knjige, za razvijanje bralne kulture, za pospeševanje založniške dejavnosti itd. itd. Ta akcija pa ima pri nas v samcupravni socialistični družbi še prav poseben pomen. Knjiga bo in mora odvijati pomembno vlogo pri obveščanju in dviganju družbene zavesti delovnih množic, ki z ustavnimi spremembami oziroma z novo ustavo postajajo neposredni nosilci družbene reprodukcije, torej nosilci lastnega nadaljnjega razvoja.

Naloge in akcije, ki jih podaljšano mednarodno leto knjige spodbuja, morajo postati ustvarjalna tvornost vseh zavestnih socialističnih dejavnikov. Napačno bi bilo, pa tudi ne tako učinkovito, če bi to aktivnost prepustili le knjižnicam oziroma kulturno prosvetnim organizacijam in društvom, čeprav moramo od njih pričakovati največ pobud in zavzetosti. V te naloge in akcije se bodo morale vključiti tudi sindikalne in mladinske organizacije, SZDL in Zveza komunistov. Ne samo z deklaracijami, ampak s konkretnimi nalogami. V ta okvir sodijo pobude in organizacije literarnih večerov ali večerov umetniške besede, srečanj z literati, zbiranje naročnikov za Prešernovo, Čufarjevo in druge knjižnice in zbirke, akcija, da dobra knjiga postane priznanje za dosežene uspehe v raznih tekmovanjih (tudi športnikov), organizacija različnih kviz večerov na temo o literaturi ali posamezni knjigi oziroma literatu in podobno. Tako kot so na primer v Železarni stimulirani posamezniki ali obrati za dosežke na telesno-vzgojnem področju, bi morali biti s stimulirani tudi na kulturno prosvetnem področju. Na primer: obrat, ki bo zbral največ naročnikov za Prešernovo knjižno zbirko, dobi stimulacijo za obratni izlet. Ali če stimuliramo posameznika za udeležbo v športnem tekmovanju, zakaj ga ne bi za prebrane knjige! Ali stimulacija obrata, ki bo organiziral s pomočjo kulturnega društva ali organizacije literarni večer.

Ob podaljšanem mednarodnem letu knjige, se bomo morali spoprijeti tudi z našo lastno zavestjo in lastnim odnosom do knjige pa tudi do ostalih kulturnih vrednosti. Tu in tam še slišimo v družbenopolitičnih organizacijah kritiko na račun plaže ali »šundov«, ali neustreznih filmov, kar kvari okras bralcev ali filmskih gledalcev. Bolj redno, ali skoraj nikoli pa ne slišimo pobud kako se lahko najbolj uspešno upremo tem negativnim vplivom. Nedvomno bo mnogo bolj učinkovito kot administrativna prepoved ali obdavčenje plaže in »šunda«, približevanje delovnim ljudem, predvsem pa mladini kvalitetne knjige, dviganje bralne in filmske kulture. Višja kultura delovnih ljudi bo najmočnejše orožje proti vsem tem negativnim pojavom, pogoj za resnično neposredno samoupravljanje pa tudi za udeležbo delovnih ljudi pri oblikovanju kulturne politike, kamor sodi tudi založniška politika.

Tako gledanje na knjigo in sploh na kulturo pa je pomembna in odgovorna politična naloga vseh zavestnih socialističnih sil.

Volilna in programska konferenca septembra

Na 16. redni seji predsedstva Zveze kulturno prosvetnih organizacij, ki jo je predsednik Joža Varl sklical pretekli petek, so največ pozornosti posvetili pripravam na volilno konferenco ZKPO, predlogom kandidatov za letošnje Čufarjeve plakete in nekaterim tekočim nalogam.

Čeprav je za volilno konferenco vse pripravljeno, kadrovsko in vsebinsko (poročila), so prejeli sklep, da bo volilna konferenca združena s programsko v drugi polovici septembra. To odločitev so sprejeli zato, ker bi takojšnji sklic že upadal v počitniško oziroma v dopustniško obdobje, ker se začnajo široke razprave o osnutku nove ustave in o izhodiščih za pripravo stališč in sklepov X. kongresa ZKJ, ki bodo bistveno vplivali na nadaljnji razvoj in sno-

vanje v kulturi ker se ni sprejet proračun kulturne skupnosti in ker bo septemberska konferenca nedvomno tudi bolj spodbudno vplivala na aktivnost kulturno prosvetnih društev in organizacij v občini.

V nadaljevanju seje so govorili o letošnjih kandidatih za prejem Čufarjeve plakete in sklenili, da iz širšega izbora predlagajo štiri kandidate žiriji pri občinski skupščini. Razen tega so sklenili predlagati republiški zvezi kulturno

prosvetnih organizacij še enega kandidata za prejem Galusove značke za visok delovni in življenjski jubilej.

Ob sklepu seje so vzeli na znanje različne razpise za seminarje in tečaje, ki jih organizira republiška ZKPO v počitniških mesecih. Razpise bodo posredovali vsem kulturno prosvetnim društvom in organizacijam s priporočili za udeležbo in obvezo, da za vse udeležence krije stroške občinska zveza. Z ozirom na to, da se po sklepu generalne konference UNESCO mednarodno leto knjige podaljša na leto 1973, bodo na eni prihodnjih sej govorili tudi o programu te aktivnosti v naši občini.

Uspešen občni zbor hokejskega kluba Še nikoli tako razburljivo

Pretekli četrtek, 21. t. m. je bil v sejni dvorani občinske skupščine Jesenice letni občni zbor hokejskega kluba Jesenice. Na zboru se je zbralo 110 gostov, igralcev, funkcionarjev in ljubiteljev tega športa iz Jesenic in okolice. Med gosti so bili tudi predsednik hokejske zveze Jugoslavije Leopold Krese, predsednik hokejske zveze Slovenije Miklavčič in zvezni kapetan državne reprezentance Tone Francot.

Najprej je predsednik kluba Franc Talar prebral poročilo o delu kluba v pretekli sezoni, ki je za jeseniški hokej bila izredno uspešna. Naši hokejisti so po enoletnem premoru osvojili ponovno naslov državnih prvakov, osvojili so tudi jugoslovanski pokal ter se uvrstili v finale mednarodnega tekmovanja za Alpski pokal, kjer so veliki favoriti, da osvojijo prvo mesto (finalna tekma je na sporedu v Jeseni). Iz poročila je bilo tudi razvidno, da sta od vseh moštev, ki delujejo v okviru kluba (po dva članska, mladinski in pionirska) bila najuspešnejša članska in pionirsko moštvo, ki je tudi osvojilo naslov državnega prvaka.

Če ostanemo še pri prvem moštvu naj povemo, da so v pretekli sezoni odigrali 49 tekem, od tega 26 na domačem igrišču in 23 na tujem. Bilanca pa je več kot dobra. Zmagali so v 37 srečanjih, trikrat so igrali neodločeno in le 9 tekem so izgubili. Pri tem so 429 krat zatresli nasprotnikovo mrežo, nasprotniki pa so jim zabili 182 golov.

Ob sklepu svojega poročila je predsednik hokej kluba Jesenice Franc Talar, ki je že osem let na tem zahtevnem in odgovornem mestu zaprosil, da ga razrešijo te dolžnosti.

Sledilo je finančno poročilo iz katerega smo zvedeli, da je klub v preteklo sezono vstopil z nekaj več kot deset starih milijonov minusa in da ta minus pred začetkom sezone 1973/74 znaša 11.188.600 starih dinarjev.

Po tem poročilu je pravni zastopnik hokej kluba Iztok Federle razložil in seznanil navzoče z namenom in postopkom s katerim bo hokej klub Jesenice dobil status društva in bo tako pravna oseba. Čeprav se je po izvajanju pravnega zastopnika razvila živahna razprava in so bila nekaterim posameznim stališča nejasna, je občni zbor potrdil predlog, po katerem bo hokej klub Jesenice od sedaj imel vse pravice in dolžnosti društva. Tako smo na Jesenicah dobili tretji športni kolektiv s statusom društva, poleg športnega društva Jesenice in smučarskega društva Jesenice.

Sledilo je poročilo o programu dela v sezoni 1973/74, ki ga je prebral Emil Azman. Njegova razlaga je izzvala veliko zanimanje, saj bo naslednja sezona za naš hokej ena najtežjih ne le zaradi številnih tekmovanj — državnega prvenstva, jugoslovanskega

pokala, Alpskega pokala in pokala Karavank, pokala evropskih prvakov — temveč tudi zaradi jubileja, ki ga jeseniški hokej praznuje v sezoni 1973/74, to je 25 let obstoja tega športa na Jesenicah. V teh letih je prerasel v vrhunski šport, ki pomeni šestnajletno dominacijo v državi, spoštovanje v inozemstvu ter največji delež v jugoslovanski hokejski reprezentanci, ki iz leta v leto dosega spodbudnejše rezultate na mednarodnem področju, pri čemer ima največ zaslug ravno jeseniški klub in Jesenice na čelu z jeseniško železarno. Tako so jeseniški hokejisti od anonimnih amaterjev postali vrhunski mojstri v tem izredno zahtevnem in težkem športu. To je potrdil tudi predsednik hokejske zveze Jugoslavije Leopold Krese v svojem pozdravnem govoru.

Program dela obsega trinajst točk in ga objavljamo v skrajšani obliki:

1. Sestaviti bo treba vsa moštva in sicer moštvo Jesenic z najmanj 25 kandidati v letnem delu in 22 kandidati v zimskem delu. Poudarek pa naj bi bil tudi na večji disciplini moštva. Moštvo Kranjske gore naj je v prvi fazi prav tako sestavljeno iz 25 igralcev in to iz mlajših in perspektivnejših igralcev lanskega moštva Kranjske gore kot tudi celotnega lanskega mladinskega moštva. Ostale ekipe — mladinske in pionirske naj bi bile sestavljene iz razpoložljivih igralcev.

2. Nadaljevati in dopolniti program hokejske šole, s tem, da en član UO skrbi samo za to dejavnost.

3. Zimska sezona oziroma treningi na ledu naj bi se začeli po možnosti 1. 9., najkasneje pa 10. 9. 73 v hali. V primeru, da bi bil led na Jesenicah šele 10. 9., je treba organizirati treninge v tujini.

4. Za posamezna moštva je treba organizirati minimalno naslednje število tekem: za prvo moštvo 40, Kranjsko goro 30, mladinski moštvi 20 in pionirski moštvi po 10.

5. Poleg tujega trenerja, je treba skleniti pogodbe še s štirimi domačimi trenerji, za obe seniorski moštvi ter po možnosti uvesti še pomočnika, ki bi bil lahko iz vrst igralcev.

6. S pomočjo tujega trenerja izdelati program izpopolnjevanja domačih trenerjev in starejših igralcev, ki bi v prihodnje postali trenerji.

7. Revidirati pravilnik o hranarinah tako, da bo še bolj stimuliral kvaliteto

igralce, vendar ga je treba prilagoditi možnostim kluba in splošnim normam.

8. Razmejiti delo posameznih organov kluba in posameznih funkcionarjev tako kot predvidevajo pravila in kot zahteva normalno delo kluba. Pri tem pa je treba dati poudarek: programu tekmovanj vseh moštev — zdravstvenemu, fiziološkemu in psihološkemu stanju igralcev — uspehom, napredovanju in izobraževanju igralcev — opremljenosti — sestavi pravilnikov in norm za igralce, sodnike in trenerje — omogočanju normalnih pogojev dela in dokončanju del v hali Podmežaklje — boljšim odnosom z drugimi klubi in zvezo, kot tudi urejanju zveznih pravilnikov in propozicij.

11. Pri celotnem delu upoštevati vse zahteve, ki jih navaja pokrovitelj Železarna v pogodbi s klubom in igralci.

12. Povečati in razširiti skrb in sodelovanje s klubi prijateljev jeseniškega hokeja.

13. Ob 25-letnici obstoja HK Jesenice je naloga UO, da pripravi program za primer. no proslavitev tega jubileja.

Poročilom je sledila živahna razprava v kateri ni manjkalo številnih vprašanj, mnenj in predlogov, vendar so nekateri z nepotrebnimi in nepreverjenimi podatki in vprašanji vnašali v ozračje napetost, ki je bila značilna za kasnejši potek občnega zbora. Očitno je bilo, da so nekateri nepripravljeni posegali v razpravo tako, da je prihajalo na trenutke do mučnih scen, katerih nismo bili vajeni v preteklosti. Na podobnih srečanjih hokejskih delavcev, igralcev in njihovih ljubiteljev. Kljub temu smo slišali tudi precej

mnenj in predlogov, ki so bila namenjena boljši in uspešnejši poti jeseniškega hokeja v bodoče.

Bilo pa je tudi nekaj kritičnih pripomb od katerih naj omenimo le mnenja in zapažanja trenerja Afanasijeva in kapetana 16-kratnih državnih prvakov Franca Smoleja. Sovjetski trener je omenil nekaj težav v zvezi z izvajanjem treningov. Dejal je, da pri treningih pogreša osnovne pripomočke, ki jih mora imeti vsako moštvo. Ima tudi težave pri ureditvi programa in ideje ter načina igre našega moštva in si namerava pomagati tako, da bo nekaterim starejšim igralcem razložil in jih do potankosti seznanil z zahtevami modernega hokeja in koncepta, ki ga namerava izvajati z jeseniškimi igralci tako, da mu bodo ti pomagali pri delu z drugimi igralci. Kritično se je izrazil o delu uprave, kateri je po vrnitvi iz Moskve omenil možnost, da prvo moštvo Jesenic odputuje v Rigo pred začetkom sezone in se tam seznanijo z modernim konceptom sovjetskega hokeja. Tam bi tudi normalno trenirali in odigrali nekaj tekem s sovjetskimi moštvi, toda kljub takemu prizadevanju se ni dobil nobenega odgovora. Opomnil je funkcionarje, da je potrebno vključiti v njegovo delo še enega pomočnika in še več trenerjev, ki bi osvojili potrebno znanje o sovjetskem hokeju in bi lahko po njegovem odhodu na Jesenicah normalno nadaljevali s sovjetskim konceptom.

Kapetan prvega moštva Franc Smolej je bil še bolj kritičen, saj je očital staremu odboru, da je bil preveč mlahav v svojih odločitvah, da je bil tudi kontakt z igral-

ci slab in je bilo moštvo tako popolnoma neobveščeno o delu UO in nekaterih važnih odločitvah. Vse to je povzročilo, da so se igralci počutili zapuščene.

Ena od tem, ki je razburila precej duhov, je bil status igralca Gorazda Hitija, ki je bil v minuli sezoni poškodovan Olimpiji za eno sezono in bi v naslednji sezoni moral zastopati ponovno za Jesenice, vendar kakor je znano, se še ni pojavil na treningu naših hokejistov.

Na koncu so izvolili nov upravni odbor, ki šteje 29 članov. Pri tem pa je treba omeniti, da je kandidacijska komisija dobila dva predloga za sestavo novega upravnega odbora. En predlog so dali člani starega UO, drug predlog, ki se ni bistveno razlikoval, pa so predlagali igralci sami. Za obe listi so navzoči glasovali in je bila sprejeta lista, ki so jo predložili igralci.

Ce bi hoteli ocenjevati občni zbor hokej kluba Jesenice, ki je kot smo že omenili, potekal v precej razburljivem ozračju, lahko rečemo, da je uspel, saj smo slišali precej važnih in spodbudnih smernic za bodočnost našega hokeja. Vendar pa ne moremo mimo dejstva, da so se ob tem pokazale nekatere napake, katere bo moral nov UO čim prej odstraniti da ne bi prihajalo do neljubih dogodkov v škodo jeseniškega hokeja, kot je to bil slučaj v preteklosti, ker smo za nekatere bili nemara tudi sami krivi. Tako je tudi prav, saj se ljudje učimo na napakah te pa so marsikoga do sedaj pripeljale na pravilno pot, upajmo, da bo tako tudi z jeseniškim hokejskim klubom.

D.

Ustanovna skupščina združenja likovnih skupin Slovenije

Jutri, v soboto 30. junija, iniciativni odbor pri predsedstvu Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije, sklicuje v Trbovljah ustanovno skupščino Združenja likovnih skupin Slovenije. V Trbovljah zategadelj, ker tamošnji likovniki, združeni v RELIK (revijski likovnik) praznujejo desetletnico svojega obstoja in ker je tam v tem času razstava najboljših likovnih del slikarjev amaterjev iz vse Slovenije, ki so bila izbrana na reviji likovnih skupin Slovenije, ki je bila maja in junija v Trbovljah, Zagorju in Hrašniku. Na tem izboru razstavljajo svoja najboljša dela tudi jeseniški dolikovci: Ja-

nez Ambrožič, Dana Bem, Janko Korošec, Pavel Lužnik in Tone Tomazin. Po vsej verjetnosti, bi bilo glede na njihovo kvaliteto v tem izboru še več dolikovcev, če bi v večjem številu sodelovali na reviji.

Iniciativni odbor, v katerem sodelujeta tudi dva dolikovca, je pričel s pripravami že lani. Na Slovenskem se je namreč, ob vedno večjem številu organiziranih amaterskih likovnih skupin, ponovno pokazala potreba po povezanosti skupin in po bolj načrtovanem programsko-vsebinskem usmerjanju. Dejstvo je namreč, da dobro organizirane amaterske likovne skupine

morajo pomeniti močan dejavnik v pogledu likovno-estetske vzgoje med množicami delovnih ljudi, poleg seveda pospeševanja likovnega ustvarjanja članov teh skupin, kot neprecenljive duhovne rekreativne aktivnosti in skrbi za strokovni napredek slikarjev, članov ter amaterskih skupin. Z veseljem ugotavljamo, da je na Slovenskem tem nalogam in ciljem že 27 let najbolj zvesta likovna skupina DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice.

Ustanovnega sestanka Združenja likovnih skupin Slovenije se bo udeležila tudi 10-članska delegacija jeseniškega DOLIKA.

Letne metalurške igre v Celju

Preteklo soboto, 23. junija so bile v Celju letne metalurške igre. Sodelovalo je osem delovnih kolektivov — podpisnic samoupravnega sporazuma naše panoge torej poleg železarn Ravne, Štore in Jesenice še Cinkarna Celje, mariborska livarna, tovarna dušika Ruše, tovarna glinice in aluminija Kidričevo in Impol iz Slovenske Bistrice. Organizator iger je bila Cinkarna Celje, ki je s tem začela praznovanje 100-letnice obstoja tovarne.

Že za zimske igre, ki so bile letos na Ravnah, je komisija za šport in rekreacijo pri koordinacijskem odboru sindikata ZPSZ povabila ostale podpisnice sporazuma, ki pa so se le delno odzvale. Poizkus pa je bil uspešen, saj so se letnih iger udeležile vse podpisnice sporazuma razen tehničnega biroja Jesenice. Z organizatorji smo se dogovorili, da kar se da spremenimo že skoraj klasična pravila iger in vključimo nekaj novih disciplin, da bi take igre kar najbolj dobile rekreativni značaj. Res je cilj vsake tekme rezultat, vendar to je le dokaz uspešnosti celotne rekreativne dejavnosti po kolektivih. Hoteli smo tudi doseči, da se iger udeležijo tisti sodelavci, ki se udeležujejo v kolektivnih oblikah rekreacije, ne pa samo bivši športniki in športnice. Nerazumljivo in nesprejemljivo je stališče posameznikov, ki so bili določeni v posamezne ekipe, da so sodelovanje za barve železarne odklonili. Na vse tiste se bomo spomnili, ko bodo razdelili izredno plačani dopust za razna potovanja ali treninge.

Letošnje letne igre so zemale naslednje panoge: mali nogomet, na manjših igriščih, s časom igranja 2 x 15 minut, kegljanje na asfaltu, borbene partije člani in članice, odbojka članice, streljanje z zračno puško standardne izdelave za člane in članice ter TRIM štafeta z mešano ekipo (tri ženske in pet moških).

Slabo vreme bi izvedbo vseh disciplin skoraj onemogočilo. Že ob otvoritvi so se naši udeleženci po dolgem času prvič pojavili v enotnih dresih in trenerkah, pa je sonce vzbudilo dobro voljo pri organizatorju in tekmovalcih. Dopoldan do 14. ure so se končale vse discipline razen TRIM štafete, ki je bila postavljena na TRIM stezi na gričku kot pravijo v Celju. Zato so lahko vsi udeleženci spremljali potek štafete, kar je povzročilo privlačnost tekmovalca in razburilo navijaške duhove.

Kaj je sploh TRIM štafeta? To je ena od oblik rekreativne aktivnosti v okviru TRIM — šport za vsakogar. Sodeluje lahko vsak skoraj na vsakem terenu, kateremu se je prilagodilo tudi naloge, ki jih mora tekmovalac opraviti. Naša štafeta je obsegala 16 nalog, ki so bile postavljene tako, da je vsak tekmovalac opravil po dve naloge. Naloge so bile: strel z zračno puško v predmet, suhi slalom med koli s hriba navzdol, zlaganje palic v besedo TRIM, zbiti en kegelj (kralja) na ruskem kegljišču, serviranje žoge preko odbojarske mreže v vrisan cilj, tek v vreči čez za-

preke, plezanje po vrvi štiri metre, prekladanje enega kuhičnega metra drv, hoja po gredi z ovirami, tek čez šest različnih zaprek, mini golf z eno jamo s peto udarec žoge v mini gol, med žoge v košarski koš, vodenje žoge med zastavicami in met obroča na kol. Nekaj nalog spada v športne discipline, ostale pa srečamo tudi na naši TRIM stezi v Završnici. Več o TRIM štafeti bomo pisali kdaj drugič, saj jo lahko izvede vsak obrat zase.

Predno zapišem rezultate, še nekaj ugotovitev predstavnikov sodelujočih kolektivov. Za vse pomenijo igre novo spodbudo in povečan interes za rekreativno aktivnost, izmenjavo izkušenj in samoupravnega urejanja tega pod-

ročja s ciljem, da mora rekreacija zaposlenih predstavljati sestavni del osnovne politike kolektiva. Ugotovili smo, da je treba iskati nove oblike in discipline z namenom, približati rekreacijo vsakim posameznikom. Dogovorili smo se, da povečamo sodelovanje med posameznimi kolektivi z reorganizacijo strokovnih — sindikalnih ekskurzij, ob taki priliki organiziramo tudi športno srečanje. Vsi udeleženci so tudi soglašali, da zimske in letne igre veljajo za vse podpisnice samoupravnega sporazuma s tem, da posamezni kolektivi združijo iste oblike medsebojnega sodelovanja, ki so se pokazale kot najbolj uspešne. Do konca leta bomo izdelali skupni program za prihodnje leto, usmeritev pa sprejememo za več let naprej.

Ob sklepu teh misli je prav, da pohvalimo naše tekmovalce za športno obnašanje in disciplino, ki pa bi ji lahko dodali malo več kulturnosti. Čestitati moramo

tudi organizatorju, ki je dokazal, da Cinkarna ni slučajno ena najboljših kolektivov v Celjski občini.

REZULTATI: MALI NOGOMET:

1. Mariborske livarne — Maribor, 2. Železarna Ravne — Ravne, 3. TD Ruše — Ruše, 4. Železarna Štore — Štore, 5. TGA Kidričevo — Kidričevo, 6. Cinkarna Celje — Celje, 7. Železarna Jesenice — Jesenice, 8. IMPOL Slovenska Bistrica — Slovenska Bistrica.

KEGLJANJE — ženske:

1. železarna Ravne, 2. železarna Jesenice, 3. TD Ruše, 4. železarna Štore, 5. Cinkarna Celje;

KEGLJANJE — moški:

1. železarna Jesenice, 2. TD Ruše, 3. železarna Štore, 4. železarna Ravne, 5. Cinkarna Celje, 6. Mariborska livarna, 7. IMPOL Slov. Bistrica.

ODBOJKA — ženske:

1. železarna Jesenice, 2. železarna Ravne, 3. Cinkarna Celje;

STRELJANJE — ekipno:

1. železarna Štore, 2. Tovar-

na dušika Ruše, 3. železarna Jesenice, 4. železarna Ravne, 5. Cinkarna Celje, 6. IMPOL Slovenska Bistrica, 7. Mariborska livarna;

STRELJANJE —

posamezno — ženske:

1. Majda Kralj železarna Jesenice, 2. Gabrijela Kralj železarna Štore, 3. Lidija Kavka železarna Štore, 4. Anica Hrovatič železarna Ravne, 5. Dragica Janže TD Ruše itd.

STRELJANJE —

posamezno — moški:

1. Vili Dečman železarna Štore, 2. Andrej Zupanič TD Ruše, 3. Vinko Zatler železarna Ravne, 4. Branko Andrej TD Ruše, 5. Anton Založnik železarna Štore, 6. Anton Štrekel železarna Ravne, 7. Pavel Jezeršek železarna Jesenice, 8. Janez Otrin železarna Jesenice.

TRIM

ŠTAFETA — mešano:

1. železarna Ravne, 2. Cinkarna Celje, 3. železarna Jesenice, 4. Mariborske livarne, 5. IMPOL Slovenska Bistrica, 6. železarna Štore.

Slovensko sindikalno prvenstvo v šahu

Šahovska zveza Slovenije je organizirala sindikalno prvenstvo Slovenije v šahu v Bohinju od 22. do 24. junija. Z Gorenjske so imele pravico nastopati tri ekipe, ki so se uvrstile na gorenjskem sindikalnem prvenstvu na prva tri mesta. V lanskem letu je ekipa železarne Jesenice dosegla na gorenjskem prvenstvu prvo mesto in s tem prehodni pokal. Letos pa na to tekmovalje iz neznanih vzrokov ni bila povabljen. Vse to kaže, da med klubi in gorenjsko šahovsko podzvezo ni prave povezave in medsebojnega obveščanja. Za to tekmovalje je bilo dogovorjeno na lanskem prvenstvu, da ga v letošnjem letu organizira šahovski klub Jesenice, na podzvezi je bilo kasneje določeno, da to tekmovalje prevzame ŠD Borec Kranj, končno pa ga je organiziralo ŠD Lesce. Posledica vseh treh sprememb pa je, da nastopila in je na gorenjskem sindikalnem prvenstvu osvojila prvo mesto sindikalna ekipa Radovljica.

V Bohinju na jubilejnim 25. sindikalnem prvenstvu Slovenije, so z Gorenjske nastopale ekipe Radovljica, Sava Kranj, Tekstilindus Kranj in kot četrti ekipa železarna Jesenice, za katero so bili organizatorji mnenja, da mora nastopati, čeprav so z Gorenjske imele pravico nastopa samo tri ekipe, ker je bila ekipa železarne Jesenice finalist lanskega slovenskega prvenstva v Umagu. Skupaj je sodelovalo 25 ekip iz vse Slovenije. Ekipe so bile z ozirom na lansko uvrstitev razdeljene v dve polfinalni skupini. Prve tri ekipe so se uvrstile v finale, ekipe od 4. do 6. mesta v drugo skupino zaključnega tekmovalja itd. Ekipa železarne Jesenice v postavi

Branko Zorko, Lado Krajnik, Janez Pavlin, Tone Krničar, Martin Jan, Franc Ravnik in Janko Korošec, je bila v A skupini skupaj z zelo močnimi ekipami RTV Ljubljana, Litostrojem, TAM Maribor, Idrijo itd. V A skupini je bila prva ekipa RTV Ljubljana s 55 točkami, druga železarna Jesenice s 50 1/2 točkami, tretji Litostroj s 46 1/2 točkami. Sledijo TAM Maribor 42 točk, občinski sindikalni svet Idrija 41 1/2 točk, Stol Kamnik 39 1/2 točk, itd. Iz druge B skupine so se v finale uvrstili izvršni svet SRS, Radovljica in Ingrad Celje.

Ekipa železarne Jesenice je v polfinalu igrala izredno dobro in se je izkazala kot zelo izenačena ekipa saj je edina, ki je kar dve nasprotni ekipi in sicer Brest Cerknico in Železarno Štore, premagala s 6:0. V finalu so se v prvem kolu srečali z ekipo RTV Ljubljana. Po hudem boju med posamezniki je bil končni rezultat 3:3. Ekipa RTV Ljubljana je igrala v finalu samo z našo ekipo neodločeno, z vsemi ostalimi pa je bila zmagovalca in končno zasedla prvo mesto. V drugem kolu finala so se naši šahisti srečali z ekipo Radovljice in zmagali s 4:2. V nedeljo, 24. junija, so igrali zadnja tri kola, v katerih pa je ekipa malo popustila. Z Ingrad Celje so igrali neodločeno 3:3 in izgubili z Litostrojem ter izvršnim svetom SRS 4:2.

Končni vrstni red finala je bil naslednji: 1. RTV Ljubljana 20 točk, 2. izvršni svet SRS 18 točk, 3. Litostroj Ljubljana 16 1/2 točk, 4. Ingrad Celje 14 1/2 točk, 5. železarna Jesenice 14 točk in 6. Radovljica 7 točk.

Med posamezniki je pomemben uspeh dosegel Branko Zorko. Igral je na prvi deski in zbral 13 1/2 točke od 17 možnih. S takim uspehom se ne more pohvaliti niti šahovski mojster Ivo Bajec. Zelim, da bi Branko igral v taki formi tudi na slovenskem prvenstvu posameznikov, za katerega se že dolgo skrbno pripravlja. R. F.

BALINANJE

V soboto in nedeljo, 16. in 17. junija, je bilo v Postojni v organizaciji balinarskega kluba Železničar slovensko prvenstvo v parih. Nastopilo je 24 parov iz vse Slovenije. Gorenjsko sta zastopala para iz Radovljice Rebec in Humerca ter Jesenice Krivec — Gučanac.

Oba gorenjska para sta se morala posloviti že v predtekmovalju. To je po neuspehu gorenjskih ekip na domačih igriščih, že drugi neuspeh gorenjskih balinarjev na slovenskih prvenstvih v letošnjem letu.

Tekmovalje je bilo pod pokroviteljstvom predsednika občinske skupščine Postojna odlično organizirano. Po zagriženih in ostrih igrah je zmagal par ljubljanske Špice pred Skalo iz Sežane in parom Hrast Sežana. Sledijo: Delamaris — Izola, Erazem — Postojna, Zaba — Ljubljana, Savič — Postojna, itd. Teh sedem parov si je priborilo pravico sodelovanja na državnem prvenstvu, ki bo tokrat v črnogorskem mestu Tivatu.

V nedeljo 24. junija je bilo v Bazi zanimivo klubsko tekmovalje. Na turnirju je sodelovalo deset ekip, sestavljenih po lastnem izboru in ki so se prijavile za tekmovalje pod različnimi imeni. Tako so se prijavile ekipe: Ribiči, Vatrostalna, Gradis, upokojenci, prijatelji Hajduka, mladinci balinarskega kluba Jesenice, simpatizerji Olimpije, ekipa Bifeja in ekipa brivsko-frizerskega salona Joža Hudrič Jesenice. Ekipe so bile razporejene v tri skupine, zmagovalci pa so v finalu igrali vsak z vsakim.

Zmagala je ekipa bifeja, za katero so igrali: Dornik, Smolič, Trivič in Bagovac, pred ekipo Hudrič v postavi: Krivec S., Krivec C., Pulc, Kapus in Grabnar. Tretja je bila ekipa Hajduka v postavi: Vudrič, Lajič, Kero in Arebarac. Vrstni red naslednjih ekip je: mladinci, Vatrostalna, Gradis, ribiči, upokojenci in simpatizerji Olimpije.

Turnir je bil dobro organiziran, borbe so bile ostre in zagrizene, zelo napete, tako kot bi šlo za naslov slovenskega prvaka, ne pa za prvo mesto na prijateljskem prvenstvu.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

30. junija in 1. julija danski barvni film SOLA ZA ZENINE, v režiji Sved Methling, v gl. vlogi Dirch Passer, ob 17. in 19. uri.

2. in 3. julija amer. barvni film PORTRET NIMFOMANKE, v režiji Ray Austin, v gl. vlogi Harra Baird, ob 19. uri.

4. julija amer. barvni film SAMSON IN DALILA, v režiji Cecil B. De Mille, v glavni vlogi Hedy Lamarr, ob 19. uri.

5. julija zaprto.

6. julija franc. barvni film SKUPNA POSTELJA IN MI-ZA, v režiji Francois Prulaut, v gl. vlogi Jean-Pierre Leaud, ob 19. uri.

7. julija angl. španski film MLADENIČ ZAKAJ UBIJAŠ, v režiji Jose Antonio De La Loma, v glavni vlogi Anthony Steffen, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

30. junija in 1. julija amer. barvni film PORTRET NIMFOMANKE, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. julija danski barvni film SOLA ZA ZENINE, ob 20. uri.

4. in 5. julija ameriški CS barvni film OGNJENI OBRA-CUN, ob 20. uri.

6. julija amer. barvni film SAMSON IN DALILA, ob 20. uri.

7. julija ameriški CS barvni film INSPEKTOR MADIGAN, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE MOJSTRANA

30. junija francoski barvni film VSTOPNICA ZA PEKEL.

1. julija italijanski barvni film SKRIJ SE.

7. julija amer. barvni film PORTRET NIMFOMANKE.

Kino KRANJSKA GORA

30. junija amer. barvni film BOTER.

1. julija ameriški CS barvni film OGNJENI OBRA-CUN.

4. julija amer. barvni film PORTRET NIMFOMANKE.

5. julija amer. barvni film SAMSON IN DALILA.

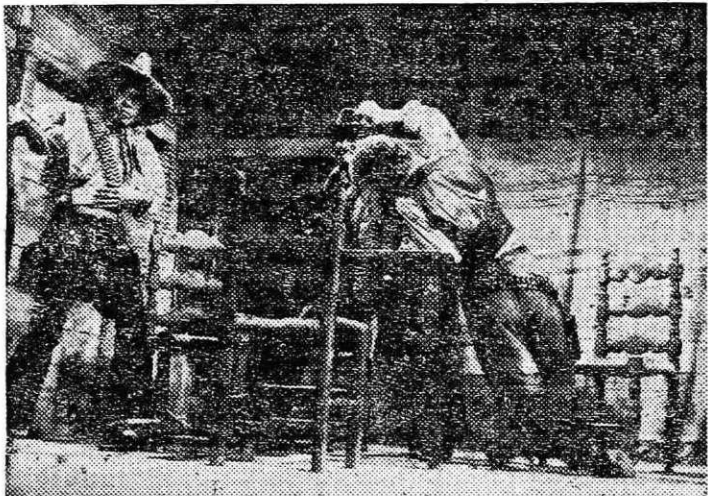
7. julija danski barvni film SOLA ZA ZENINE.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

30. junija amer. barvni film NED KELLY, ob 19.30.

1. julija franc. barvni film VSTOPNICA ZA PEKEL, ob 19.30.

7. julija ameriški CS barvni film OGNJENI OBRA-CUN, ob 19.30.

ZAKAJ UBIJAŠ FANT je španski western, ki je grajen po že tolikokrat ponovljenem konceptu — maščevanje smrti svojega očeta. Za tiste, ki radi gledajo spretnosti revolverašev, bo vsakakor film, ki je na sporedu v naših kinematografih zanimiv.

Obvestilo potrošnikom

Dežurne trgovine v nedeljo, 1. julija

- samopostrežna Rožca na Plavžu
- samopostrežna Špecerija market Union
- samopostrežna Zarja Kašta 3 na Koroški Beli

Odbor za kadre in delovna razmerja pri Trgovskem podjetju Rožca Jesenice

objavlja

po sklepu sprejetem na 11. seji, dne 21. 6. 1973 naslednja prosta delovna mesta v samopostrežnih in klasičnih trgovinah podjetja:

1. Pet (5) delovnih mest prodajalk živilsko mešane stroke za zaposlitev za nedoločen čas,
2. dve (2) delovni mesti prodajalk živilsko mešane stroke za zaposlitev za določen čas,
3. eno (1) delovno mesto kuharice za okrepčevalnico v Martuljku za zaposlitev preko sezone.

Pogoji:

Pod ena in dve se zahteva dokončana 3 letna šola za prodajalce, pod 3 gostinska šola ali znanje za samostojno delo kuharice.

Rok za prijavo je 8 dni. Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili na naslov podjetja TP Rožca, Delavska 10, Jesenice.

ZAHVALE

Ob izgubi drage mame

MARIJE PIKON

se iskreno zahvaljujem doktor Andoljšku, dr. Mencingerju in vsem bolniškemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za vso skrb in prizadevanje, da bi jo ohranili pri življenju. Lepa hvala doktor Sajevcu za zdravljenje na domu.

Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev in cvetja, sosedom, pevcem, voznikom osebnih avtomobilov, organizaciji SZDL — ZB, organizaciji ZVVI, govedarniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki so počastili njen spomin in nam izrekli sožalje.

Zalujoči: sin Zdravko in hčerka Sonja z družinama

Ob bridki izgubi našega dragega soproga, očeta, staroga očeta

FRANCA ČEGRARJA

se iskreno zahvaljujem vsem zdravnikom splošne bolnice Jesenice, posebno pa dr. Rajčevi, ki mu je nad vse požrtvovalno lajšala zadnje dni težkega trpljenja, sestri Bogomirji in vsem dobrim sosedom za vso pozornost in pomoč. Najlepša hvala za vence in cvetje, poslovilne besede Bojani Čebulji in sodelavcu iz livarne, godbenikom ter vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Zena Elza s svojimi

Ob prerani smrti drage mame, stare mame, tete, sestre in tašče

MARICE BEDENE

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami in nam nudili pomoč.

Zahvaljujem se bolniškemu osebju internega oddelka Splošne bolnice Jesenice za trud, še posebno pa dr. Andoljšku za vsa prizadevanja.

Najlepša hvala vsem, ki so ji podarili vence in cvetje, izrekli sožalje, sosedom za pomoč, pevcem in godbenikom za žalostinke, tov. Marjanu Langusu za poslovilne besede, ter vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: sin Stane z družino, hčerki Marta in Anica z družinami, sestra Olga z družino ter ostalo sorodstvo.

Ob težki izgubi drage mame, in sestre

IVANE ZALOKAR

se iskreno zahvaljujem kolektivu žebjarne za podarjeni venec, organizaciji ZB Javorniku ter Jaku Svetini za poslovilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujem se sosedom za pomoč v dneh težke, izgube, pevcem za žalostinke ter vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: hčerka Ivanka, bratje z družinami in ostalo sorodstvo.

Izleti DTI

V nedeljo, 15. julija 1973, prireja Društvo telesnih invalidov za svoje člane enodnevni izlet (piknik) v Krmo.

Člani DTI, ki se bodo izleta udeležili, naj se prijavijo na sedežu društva, c. M. Tita 66 Jesenice, v petek 6. julija od 15. do 17. ure in v sredo 11. julija ob istem času.

Za izlet se lahko prijavite tudi poverjeniku v kraju bivališča.

Želimo, da se izleta udeleže vsi člani DTI.

Izlet bo za člane DTI brezplačen.

Odbor društva DTI Jesenice

Planinsko društvo Javornik—Koroška Bela

razpisuje prosto delovno mesto:

— pomočnika oskrbnika postojanke »Valentina Staniča« za dobo dveh mesecev.

Nastop službe takoj. Osební dohodki po samoupravnem sporazumu.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ponudbe pošljite na naslov: Planinsko društvo Javornik—Koroška Bela, 64270 Jesenice.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sodelovali pri komemorativni svečanosti v GLOBELI pri SODRAŽICI in tako počastili spomin mojega pokojnega moža — borca NOV — VIKTORJA MOKORELA-ZMAGA, se iskreno zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekam tovarišu Jožetu Vidicu, pobudniku te akcije, združenju borcev NOV Sodražica in Zirovnica, občinskemu odboru ZB NOV Jesenice ter vsem nastopajočim v kulturnem programu.

Hvaležna žena
Marija Mokorel s sinom Tomom.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru skupne službe v Železarni se iskreno zahvaljujem za darilo in obisk na domu med boleznijo.

Alojz Živko
stalna inventurna komisija

ZAHVALA

Podpisani Ludvik Ivanetič zaposlen v martinarni se najlepše zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata Železarn in odboru sindikata martinarne za večkratno denarno pomoč v času moje dolgotrajne bolezni — hvala!

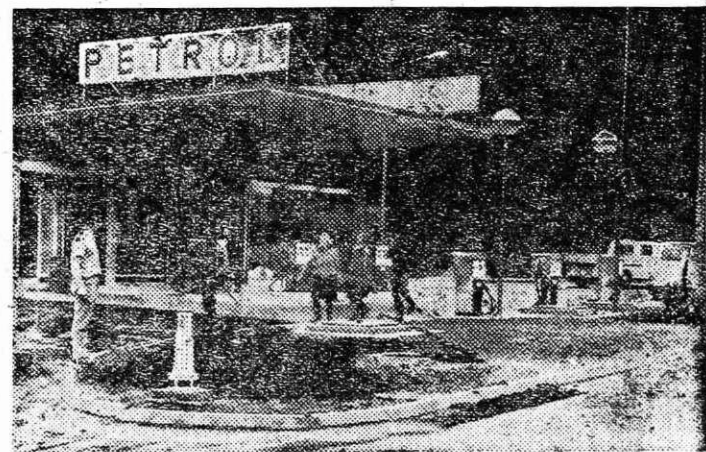
Ludvik Ivanetič

ZAHVALA

Sodelavcem iz obrata HVŽ adjustažni oddelek se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob smrti mojega očeta DRAGOTA HANZEK.

Drago Hanžek
HVŽ adjustažni oddelek

Dopisujte v Železarja

Pri vstopu v Podkoren s kranjskogorske strani, bodo te dni odprli novo bencinsko črpalko. Gradbena dela so opravljali delavci SGP Sava Jesenice, črpalne naprave pa so prejšnji teden montirali strokovnjaki podjetja Petrol. Novo črpalko so postavili na tem mestu zato, ker dosedanja v Kranjski gori ovira nadaljnjo urbanistično urejanje tega kraja.

Na sliki zadnja dela v okolici nove bencinske črpalke. Delavci SGP Sava so poravnali teren in uredili okolico, delavci Arbo-reuma iz Volčjega potoka pa so nasadili cvetje in lepoto grmičevje.

Še o novi TRIM stezi v Završnici

O trimu je bilo že veliko napisanega, zato res ne bi ponavljali znanih stvari. Zasnovec TRIM steze je treba čestitati, steza vodi v senci in ob vodi, tako, da je tudi v hudi poletni vročini prijetno vaditi na njej. Dosedanja uporaba je tudi pokazala, kaj bo treba na stezi še dopolniti, izboljšati.

Če naj pričnem popolnoma od začetka, potem bi rekel, da je odcep ceste v Završnico začetnih nekaj sto metrov preozek, kajti dva avtomobila se tam ne moreta srečati. V nadaljevanju je cesta dosti široka. Glede na to, da bo v bližnji bodočnosti Završnica športno vse bolj zaživela, ji pripada asfaltni dostop, kajti že danes z veseljem opažamo na TRIM stezi polno začetnikov vseh starosti, pri hoji in pri teku. Tudi travnata igrišča so vedno živahno zasedena.

Dostop na samo TRIM stezo je sicer označen, toda premalo vidno, vseskozi od ceste (glavne), naj bi vodile goste in vidne markacije na stezo.

Ne vem, če spada v ta lepi Gorenjski rekreacijski center tudi gostilna? Kaj res ne moremo nikjer brez alkohola? Statistika prikazuje za lansko leto v Jugoslaviji 25 milijonov delovnih dni izgub zaradi alkohola. To je okroglo 200 milijard starih dinarjev. Brez vsega drugega gorja, je ta znesek zadosti velik, da se zamislimo. Mislim, da bi Završnici zado-stovala brezalkoholna točilnica.

Marsikdo si je stezò že ogledal, in se tudi preizkusil na njej. Vsem tistim, ki bi radi pričeli z vadbo in ki se bodo prej ali slej odločili za redno gibanje v naravi, bo koristilo nekaj navodil. Znano je, da se z nekoliko po-

spešnim gibanjem v naradi prisili srce in pljuča k močnejši aktivnosti, kar velja tudi za mišičevje. Izboljša se delo važnih notranjih organov, kot so srce in pljuča in krvotok, ojača se mišičevje.

Na TRIM stezi (oblečen v trenerko, ali tudi navadno obleko), pričnem s hojo po možnosti v začetku dva do trikrat na teden, po en krog (1700 m). Po mesecu dni preidem iz hoje na hitro hojo in lahek tek, torej delno hitra hoja, delno tek. Starejši iznad 40 let, ki niso nikoli vadili, ali vadbo več let prekinili, se morajo nujno posvetovati z zdravnikom in če jim vadbo dovoli, morajo večkrat na pregled. Nihče ne ve, ali ima srce res v redu ali ne in tisto kar je sicer koristno, lahko srčnemu bolniku škoduje. Na stezi so predeli, vodijo v breg, dokler nisi dobro treniran, v breg ne teci, hodí lepo poča-

si. Ščasoma se boš utrdil in tek na stezi ti bo v zabavo. Če si močne postave potem zadostuje hitra hoja prav toliko kot tek. Ne tekuj na TRIM stezi, vadi vedno po svojih močeh, načrtu in razpoloženju. Po nekaj mesecih vadbe boš zaznal, da ti je en krog premalo, brez skrbi dodaj še enega, ali več krogov. Ko si že zelo v formi, si lahko privoščiš med tekom tudi nekaj kratkih sprintov.

Še nekatere podrobnosti s same steze. Steza ni prirejena samo za tek, ali hitro hojo. Vmes je še razno orodje, kjer si preizkušaš, ali izboljšuješ spretnost, krepiš trebušne mišice, vadiš ravnotežje, itd. Vsa ta orodja lahko obideš ali uporabiš. Med drugim imaš najprej v zemljo vkopana debela, ki mole kot odžagan štor 30 cm iz zemlje. Po teh štorih skačeš z noge na nogo, ali z obema nogama hkrati (je težje). To je lahko nevarno, če so štori mokri. Sledi brv, ki je zadosti široka za varen prehod.

Nadalje je vzpon ali po stopnicah ali preko navpične skale, okoli 15 m visoko. V skali so klini, priporočljivo samo za alpiniste in telovadce. Vsakdo, ki se poda čez to kratko steno, mora biti zadosti močan in brez vrtočlavi-ce. *Za otroke plezanje po klinih čez steno ni*, ker so klini prirejeni za doseg odraslega človeka in ker je plezanje le preveč izpostavljenost za otroke. *Tu bo treba namestiti opozorilno tablo.*

Slede še razne zapreke, tako gred, ki je lahko nevarna, če je spolzka od dežja.

Lestev, ki vodi ob mostu čez vodo je za prehod v vi-sečem stavu tudi samo za do-volj močne. Padec v vodo ni življenjsko nevaren, kot je npr. v steni, toda na kamenju v vodi pride lahko do zvina,

ali do zloma noge. Za otroka pride na lestvi v poštev samo hoja po vseh štirih.

Sledi priprava za plezo nav-zgor (drog), kar je posebno za otroke primerno. Tudi drog s klini ni nevaren. Zelo učinkovita je vadba na deblu, kjer vadiš trebušne mišice.

Spotoma je možnosti do-volj še za sprint v breg, skok v daljavo z mesta navzdol in v breg, tek med drevesi (slalom), gimnastiko itd.

V današnji dobi, ko srčne in druge bolezni, kot posledica vse bolj lagodnega življe-nja, ogrožajo človeka, poseb-no v zreli dobi, so v svetu že davno spoznali ugodne strani fizičnega udejstvovanja. Že ob avtocestah postavljajo ste-ze za razgibavanje, v večjih mestih se ukvarjajo z rekrea-cijo desetstični, človeštvo je v sili še vedno znalo poiskati pravo pot.

V skrbi za zdravje ni niti najmanj nujno, da greš na TRIM stezo, če ti je nerodno. Vsaka gozdna pot, vsak izlet v naravo, kjer nepretrgoma hodiš vsaj eno uro in pri tem poižkušaš od časa do časa stopiti malo hitreje, ima isti učinek, kot vadba na TRIM stezi. V svoj režim življenja vneseš redne sprehode in cilj naj ti bo, da boš čim dalje ohranil zdravje.

In tisti, ki fizično dovolj delajo v poklicu? Ti navadno niso zamaščeni, srčne, plučne in krvotokne funkcije jim de-lujejo v redu, potrebujejo edino sprehode (lagodne) po gozdu, da si obogatijo kri s kisikom.

O TRIMU, o TRIM stezi v Završnici, o njeni izboljšavi in izpopolnitvi, naj bi se oglasili tudi drugi, moj zapis vse-kakor ni popoln. TRIM in vse podobno, je tesno povezan s časom, v katerem živimo in zasluži vso pozornost.

A. D.

Boljše perspektive jeseniške košarke

Končno lahko po dolgem času posredujemo veselo no-vico iz košarkarskega kluba Jesenice. V torek 26. junija je košarkarska zveza Slovenije organizirala pregled in tren-ing najbolj obetajočih košarkarjev pionirjev, rojenih leta 1958 in mlajših. Pod vodstvom profesionalnega trenerja KZS Janeza Drvariča, se je v Ljubljani zbralo več kot 30 pionirjev iz Slovenije. Se-lektor je na podlagi treninga testiral vse kandidate in do-

ločil 15 najboljših za deset-dnevne priprave, ki bodo v Radencih. Na te priprave je iz jeseniškega kluba povabil mladega Mirkota Janiča, kar je lepo priznanje temu priza-devnemu igralcu.

Poleg tega je bil selektor Drvarič zadovoljen tudi z znanjem ostalih, posebno Borisa Ličofa, dobro pa so se odre-zali tudi ostali trije kandidati Dominik Surjan, Maks Gazvo-da in Zvone Gregorič. Vsi ti imajo možnost, da se ob mar-

ljivem treningu kasneje le uvrstijo v slovensko pionirsko reprezentanco.

Pri KK Jesenice ponovno marljivo delajo s pionirji obeh spolov in zato lahko upravičeno upamo na lepše čase v jeseniški košarki. Pionirski ekipa bo lahko ob ta-ko kvalitetnih treningih, ki jih vodi mladi trener Marko Božič, že letos, zagotovo pa drugo leto posegla v vrh slo-venske košarke.

Za pet mladih jeseniških košarkarjev je uvrstitev v ši-rši izbor za slovensko repre-zentanco lepo priznanje, se-veda pa gre priznanje tudi Marku Božiču, ki je z veliko ljubeznijo, elanom in z izred-no kvalitetnimi treningi pred dvema meseci in pol začel vzgajati nov rod jeseniških košarkarjev. B.J.

ROKOMET

Alpes : Jesenice 12:14 (8:8)

V četrtek, 21. junija, so se jeseniški rokometasi na igrišču Alplesa v Selcah v tret-jem kolu tekem za pokal SFRJ pomerili z domačo eki-po.

Jeseničani so tekmo začeli z zamišljeno taktiko in do-mačinom niso dopustili, da bi jih ti že v začetku pre-magali. Zato smo gledali zelo dobro in kvalitetno igro obeh moštev. Naši so poskušali presenetiti nasprotnika pred-vsem s hitrimi protinapadi, kar se jim je včasih tudi po-srečilo. Rezultat je bil skoraj vseskozi neodločen, le enkrat so domačini našim ušli kar za dva gola. Minuto pred kon-cem prvega polčasa, pa so jih naši zopet dohiteli in na od-mor odšli z neodločenim re-zultatom.

Tudi začetek drugega polča-sa ni obetal nobeni ekipi zmage, kajti celih pet minut ni padel niti en gol. Potem pa se je našim »odprlo« in ustvarili so si dokaj solidno vodstvo 9:11. Domačini so se na vso moč trudili, vendar so naši dosegli še dva zadetka. Po tem vodstvu so naši po-pustili v napadih, vendar so igrali bolj zbrano v obrambi. V pokalni tekmi med ekipo Alplesa in Jeseničani so tako zmagali Jeseničani z 12:14. Sodnika Piculin in Zupan iz

Kranja sta tekmo vodila za-dovoljivo.

Ta zmaga je za naše igralce velik uspeh. Ekipa Alplesa iz Zeleznikov namreč igra v prvi ljubljanski ligi in je na lestvi-ci dokaj visoko uvrščena. Naši igralci so na tekmo od-potovali nekompletni. Bilo je samo šest igralcev, tako da je moral zaigrati še Bregant, ki je igralce pripeljal na tekmo. Manjkali so kar trije standardni igralci: Krmelj, Rebolj in Rozman, ki pa so bili zadržani zaradi vojaških obveznosti in zaključnih izpi-tov. Končno je treba omeniti tudi to, da so bili naši tudi ogoljufani najmanj za dva zadetka, ker pač niso mogli imeti pri zapisniku svojega človeka. Vse to namreč še bolj potrjuje uspeh jeseniške ekipe.

Pri Jeseničanih lahko po-hvalimo vseh sedem igralcev, ki so morali igrati zbrano in brez menjav. Za naše so na-stopili: Sporer B., Bregant, Brejc 4, Pogačnik 1, Prešern 5, Geršak 3 in Pavlič 1.

Jeseniški igralci so se v četrtek 28. junija na doma-čem igrišču za osnovno šolo v polfinalni tekmi za roko-metni pokal SFRJ pomerili z ekipo Škofje Loke, katera je ena najboljših v prvi ljubljanski conski ligi. Roža

K O Š A R K A

Jesenice : Trnovo 75:77 (71:71, 35:43)

Se en poraz naših košarkar-jev, še eno razočaranje in dokaz, da ne znoj v odločil-nih trenutkih zaigrati tako kot je treba in da v letoš-njem republiškem prvenstvu zares nimajo sreče. Vse to je bilo videti na sobotni tekmi proti ekipi Trnovo iz Ljublja-ne, v kateri so Jeseničani po-kazali vse svoje slabosti pa tudi nekatere prednosti, ki žal redko kdaj pridejo do polne veljave. Srečanje se je začelo v izenačenem boju obeh nasprotnikov, rezultat pa se je spreminjal večkrat v korist gostov, kot domačinov. V drugi polovici so se gostje bolj razigrali in prek svojih zunanjih igralcev, ki so bili izredno natančni strelci, do-segli zaporedoma nekaj košev in povečali svojo prednost za 10 točk. Približno taka razlika je ostala do konca prvega dela tako, da so igralci odšli

na počitek pri rezultatu 43-35 v korist gostov iz Ljubljane.

Nadaljevanje srečanja je sicer najprej prineslo zmanj-šanje prednosti gostov, ven-dar pa so naši po tem krat-kotrajnem, dokaj uspešnem delu, naglo popustili in so Ljubljancem prišli do polne veljave. V deseti minuti dru-gega polčasa je bil rezultat že 62:47 v korist gostov in je vse kazalo, da našim poraz ne uide. Toda prav v teh trenutkih so Jeseničani zbrali vse svoje moči, ter z boljšo igro v obrambi, začeli zmanj-ševati veliko prednost igral-cev Trnovo. Taka solidna igra naših je bila značilna za končnico tega srečanja, v ka-teri so Jesepičani nadigrali goste in v zadnji minuti iz-e-načili rezultat na 71:71. V zadnjih trenutkih tekme pa so imeli izredno in redko ponovljivo prilžnost da si

zagotovijo tudi zmago v tem razburljivem dvoboju. Nam-reč le nekaj sekund pred koncem je najprej Pirih zgre-šil met pod košem nasprotni-ka, odbito žogo pa je dobil Lozar, ki je bil iz neposredne bližine prav tako neprecizen. Sledil je podaljšek (5 minut igre) v katerem so bili gostje bolj prisebni in so na koncu slavili tesno, vendar zasluže-no zmago.

Koš za naše so dosegli: Vauhnik 18, Lozar 16, Vuja-čič 18, Pirih 10, Bizjak 2 in Dragojevič 11.

Košarkarji Jesenic bodo to soboto ob 19.30 odigrali na igrišču Podmežakljo že prvo tekmo jesenskega dela repu-bliškega prvenstva proti ekipi Novoteksa iz Novega mesta, po omenjenem srečanju bo sledil premore, ki bo trajal do 18. avgusta.

D.